

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, JANUARY – SAUSIO 4, 2014 • Vol. CV Nr. 1 Kaina 2 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-03-14

ŠIAME NUMERYJE:

Ženkla pažymėtas gyvenimas.
– 7 psl.

Mūsų sportininkų pasiekimai
2013 metais. – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Į dangaus skliautą kilo kibirkštys ir viltys

Baigęs pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai, prie vienos gražiausių Europoje eglučių, Vilnius pasitiko 2014 metus. Naujieji metai – sąlyginė kalendorinių metų pradžia. Sausio 1-oji, kaip Naujųjų metų diena, Lietuvoje pradėta švęsti pagal krikščioniškojo Vakarų pasaulio tradicijas ne anksčiau kaip XIX a.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Lietuvių sėkmės istorijos – visos šalies įvertinimas

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė penktadienį, sausio 3 d., devyniems asmenims, garbinantiems Lietuvą kultūros, sporto, mokslo ir verslo srityse, įteikė „Globalios Lietuvos apdovanojimus“ nugalėtojams. Antrus metus vykstančiuose apdovanojimuose šiemet nugalėtojais pripažinti verslininkė Angelė Kavak, JAV lietuvė Cynthia Pasky, puslaidininkių lazerių laboratoriją Lietuvoje atidarę broliai Augustinas, Dominykas ir Kristijonas Vizbaros,

akordeonistas Martynas Levickis, švedų vertėjas, publicistas ir filmų kūrėjas Jonas Ohmanas, olimpinė plaukimo čempionė Rūta Meilutytė, medikas Josef Press ir agentūros „Investuok Lietuvoje“ generalinė direktorė Milda Dargužaitė. Už viso gyvenimo nuopelnus apdovanojamas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Apdovanojimams buvo pristatyti 43 asmenys iš 13 pasaulio šalių.

Roberto Dačkaus nuotr.

Prezidentės spaudos tarnyba

Žaislų prekeivio šeimoje Kalėdos – kas savaitę

Raimundas Marius Lapas

XXI amžiuje, kai rinką yra užvaldę tokie milžinai kaip „Toys R Us“, sunku patikėti, kad buvo laikai, kada vyravo mažosios parduotuvėlės, kuriose buvo galima visko nupirkti. Ir negana to – už kasos aparato stovėjo pats parduotuvės savininkas! Šiandien siūlome atsukti laikrodžio rodyklę į praeitį ir susipažinti su vienu lietuviu emigrantu, kuris Čikagoje prekiaavo ne maistu ar alkoholiu, o žaislais.

Nežinau, ar tai kadaise susapnuota, ar iš tikrųjų mano atmintis nešlubuoja. Prisimenu jaunystėje savo tėvų gero bičiulio Bruno Racevičiaus pasakojimą, kad jis turėjo žaislų parduotuvę. Nors tąsyk aš buvau jau baigęs du universitetus, (taigi, seniai išaugęs iš žaidimų su žaislais amžiaus) faktas, kad lie-

tuvis emigrantas užsiiminėjo tokiu verslu labai suintrigavo. Ir tai įstrigo mano žinučių bagažinėje ilgai – kol pribrendo reikalas visą tą istoriją išnagrinėti. Kodėl gi ne dabar? Juk pats populiariausias žaislų dovanojimo laikotarpis metuose – tarp Šv. Kalėdų ir Trijų Karalių. Be to, nereikėjo toli dairytis, nes artimiausi šio pasakojimo „kaltininkai“ gyvena šalia.

Nepaisant, kad buvo pats pasiruošimo šventėms įkarštis, skambinu ištikimai mūsų „Draugo“ skaitytojais ir remėjais Janinai Racevičienei. Ar dar atsimins mane, juolab kad paskutinį sykį akis į akį susitikome gal prieš trisdešimt metų? Tačiau vis tik atsimena ir maloniai sutinka pabendrauti. Pokalbyje apie savo tėvelio verslą dalyvavo ir dukra Irena. Tai buvo puiku – juk kas geriau žino žaislus, jei ne vaikas?

– 11 psl.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

Atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters, <...> kad mes įgytume įvaikystę” (Gal 4, 4-5) – šitaip apaštalas Paulius nusako vieną iš pačių svarbiausių mūsų krikščioniškojo tikėjimo slėpinių. Šeima tapo keliu, kuriuo Jėzus regimu būdu atėjo į žmonių tarpą. Marijos ir Juozapo šeima buvo pašaukta sukurti tinkamą aplinką Jėzui gimti, augti ir subręsti pačiai didžiausiai misijai žmonijos istorijoje – išgelbėti žmones iš nuodėmės ir nuvesti juos į Tėvo namus.

Šventoji Šeima pasižymėjo dorybėmis, kurių apaštalas Paulius linki visiems i tikėjusiems į Kristų: „Jūs, Dievo išrinktieji, šventieji ir numylėtiniai, apsivilkite nuoširdžiu gailestingumu, gerumu, nuolankumu, romumu, ir kantrumu. Būkite vieni kitiems pakantūs ir atleiskite vieni kitiems <...> Viršum viso šito tebūna meilė” (Kol 3, 12-14). Kuriantieji šeimą šį apaštalo Pauliaus patarimą turėtų būti jau pabandę įgyvendinti, nes be geros pradžios sunku tikėtis gero tęsinio ir pabaigos.

Dievas šią išskirtinę šeimą, kurią vadiname Šventąja Šeima, neapsaugojo nuo grėsmių sunkumų bei pavojų, galinčių ištikti bet kurią kitą šeimą. Ši šeima pirmiausia patyrė išbandymą dėl įtarimo neištikimybe. Juozapas matė, kad Marija laukiasi kūdikio, žinojo, kad tas kūdikis ne jo, dėl to kankinosi ir nutarė tyliai pasitraukti. Tik paskutiniu momentu Dievas pasiuntė žinią, kad Marija yra ištikima, ir kūdikis, kurio ji laukiasi, pradėtas ne iš nežinomo vyro, bet yra Šventosios Dvasios vaisius.

Jėzaus gimimas Betliejuje, gyvuliams skirtoje pastogėje, buvo antras išbandymas. Tiek Marijai, tiek Juozapui turėjo klibėti mintis, kodėl Aukščiausiojo Sūnus turi gimti gyvulių pastogėje. Ne-

Šeima – Dievo kelias pas mus

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

jaugi Visagalis Dievas negali įsikišti ir parūpinti tinkamesnės vietos? Jei Dievas globojo išrinktąją tautą, keliaujančią iš Egipto vergovės, kodėl dabar nepasirūpina gimiančiu savo Sūnumi?

Evangelija pasakoja Šventosios Šeimos skaudų išbandymą tremtimi. Marija ir Juozapas buvo priversti bėgti iš savo Tėvynės visai panašiai, kaip dabar bėga žmonės, pavyzdžiui, iš Sirijos. Juos veja mintis – bėgti kuo toliau nuo pavojaus būti nužudytiems bepročių ir beširdžių žmonių. Jėzaus atveju tuo beširdžiu žmogumi buvo karalius Erodas, kuris mąstė tik apie savo valdžią, apie turtais ir malonumais pertekusį gyvenimą. O kai pajusdavo nors mažiausią pavojų, tuomet visus tikrus ar įsivaizduotus priešus negailestingai žudydavo. Jeigu Juozapas tą naktį nebūtų atsikėlęs ir su Marija bei Kūdikiu pabėgęs į Egiptą, jų kūdikį būtų ištikęs Betliejaus mažų vaikelių likimas – jie visi buvo išžudyti.

Dievas Šventosios Šeimos neapsaugojo nuo vargo, tačiau nepaliko jos ir likimo valiai. Dievas laiku pasiūsdavo žinią, kaip išvengti gresiančio pavojaus: „Kelkis, imk kūdikį su motina ir bėk į Egiptą” (Mt 2, 13). Krikščioniškasis tikėjimas skatina ir mus visiškai pasitikėti Dievo Apvaizdos vedimu. Jeigu negalime taip pasitikėti Dievu, kaip tai darė Marija ir Juozapas, tuomet mūsų tikėjimas dar nėra subrendęs.

Lietuvos vyskupai, siekdami atkreipti visuomenės dėmesį į šeimą, 2014 metus paskelbė Šeimos metais. Mūsų šeimoms gresia ne mažesni išbandymai, kaip ir Šventajai Šeimai. Vieni išbandymai yra vidiniai, kylantys iš pačių sutuoktinių, kiti išoriniai, kuriuos sukuria nuo šeimos nepriklausančios aplinkybės ir neatsakingai besielgiantys žmonės.

Vidinius išbandymus susikuria patys sutuoktiniai, stokojantys šeimos gyvenimui reikalingos brandos. Nors dabar madinga kurti

šeimas jau perkopus dvidešimt penkerius metus ir net įsigijus profesiją, tai visiškai nelaiduoja reikiamo dvasinio brandumo. Laimingam šeimyniam gyvenimui reikia brandžios, pasiaukojamos meilės, didelės kantrybės, atlaidumo. Šių dorybių be sąmoningo tikėjimo į Dievą beveik neįmanoma išsiugdyti. Būsimus šeimų tėvus ir motinas ne ugdo, bet apiplėšia tik malonumus reklamuojanti kultūra, kurioje nėra vietos ištikimybei, pasiaukojimui ir atlaidumui. Apie kokią ištikimybę ir pasiaukojimą dėl mylimo asmens galima kalbėti, jei jau paugliams vietoj lytinio ugdymo ir mokymo valdyti savo jausmus bei aistras peršamas lytinis švietimas, kaip apsisaugoti nuo galimo nėštumo?

Išorinius išbandymus šeimoms sukuria žmonės, kurie patys turi iškreiptą šeimos suvokimą ir bando jį įteisinti kaip normą. Įteisinamos partnerystės, kai jaunuoliai nori drauge gyventi visiškai be jokios atsakomybės. Įteisinamos gėjų ir lesbiečių santuokos, nors, ačiū Dievui, dar ne pas mus. Tai didelio pavojaus ženklai.

Susiduriant su bet kokiais išbandymais, reikia žinoti, kad ir didžiausiuose sunkumuose Dievas neapleidžia Juo pasitikinčių žmonių. Apie tai kalba Šventosios Šeimos istorija. Padėkime Dievui, jei turime darnią šeimą, ir labai branginkime šeimos dovaną.

IŠ REDAKCIJOS

Sveiki, sulaukę Naujųjų!

2014-ieji pagal kinų kalendorių yra medinio Arklio metai. Jie prasižėdėda 2014 m. sausio 31 d. Kaip teigia žinovai, Arklys myli savo nepriklausomybę. Tai vienas iš temperamen-tingiausių, greičiausių ir judriausių ženklų, visuomet ieškantis naujų išpūdžių. Na, vienoje vietoje teks save pristabdyti – jei vairuojate ir mašinoje suskambėjo telefonas, nepulkite atsakyti. Nuo sausio 1 d. Illinojuje įstatymas tai draudžia – nebent jūsų telefonas prijungtas taip, kad jam atsakyti nereikia naudoti rankų. O štai vystyti savo intelektą, tenkinti žingeidumą, bent jau min- timis leisti į vis naujas ir naujas ke- liones galite be jokių apribojimų. Ir mes stengsimės jums padėti.

Jau už mėnesio (vasario 2 d.) – tas ypatingasis sekmadienis, Super Bowl Sunday, kai didžioji Amerikos dalis prilimpa prie televizorių ekr- anų, o po to dar ilgai mokyklose, dar- buose ir baruose aptarinėja pagrind- inio metų žaidimo detales. Visi ap- linkui įsiaudrinę, o jūs jaučiatės nuošalyje, nes apie amerikietiską futbolą nesuprantate nieko? Galbūt juo susidomėti padės Andrius Tapi-

nas, papasakojęs apie savo patirtį stengiantis pažinti ir pamilti šį „ge- riausią pasaulįje žaidimą” (p. 10)?

Šiauliuose stovinti popiežiaus Jono Pauliaus II skulptūra turi yp- atingą žymę. Kaip ji atsirado ir ką ji reiškia, o taip pat savo kelią į ku- nigystę pokalbyje su Laima Apana- vičiene atskleidžia Šiaulių Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios rektorius kun. dr. Algis Baniulis, SJ, netrukus pra- dėsiantis dirbti Palaimintojo J. Ma- tulaičio misijoje Lemonte (p. 7).

Čikagos lietuvių istorija – neiš- semiamas žinių, prisiminimų ir įvai- riausių nuotykių šaltinis. Rieškutę praeities šiandien iš jo semia Rai- mundas M. Lapas, prisimindamas Broniaus Racevičiaus žaislų par- duoduvę Marquette Parke (p. 1). Beje, gal ir jūsų namuose užsilikęs koks meškiukas ar žaidimas, prieš keliasdešimt metų pirktas pas „Bru- no”?

Įdomaus pirmojo šių metų nu- merio skaitymo! Nenuspėjamų ir prasmingų 2014-ųjų metų su senu nauju „Draugu”!

Ramunė Lapas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.
„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ”

internete be jokio

papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų

parašyti apie tai

administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in” bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą” greičiau!

Tolminkiemyje paminėtas 300-asis Kristijono Donelaičio gimtadienis

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Sausio 1-ąją, vos sutikę Naujuosius metus daugelis dar ilsėjosi, o būrelis entuziastų iš Marijampolės, Vilniaus, kitų Lietuvos miestų skubėjo į Karaliaučiaus kraštą, Tolminkiemį, kur daug metų gyveno ir yra palaidotas lietuvių grožinės literatūros pradininkas Kristijonas Donelaitis (1714–1780). Būtent pirmąją Naujųjų metų dieną ir sukako lygiai 300 metų nuo jo gimimo.

Į minėjimą Tolminkiemyje susirinko apie 70 žmonių. Didžioji jų dalis – K. Donelaičio draugijos nariai, literatai, pedagogai, atvyko ir būrelis žmonių iš Karaliaučiaus, dalyvavo ir Lietuvos kultūros atašė šiame krašte Romanas Senapėdis. Visi skubėjo atiduoti pagarbą didžiuoju būrų dainiumi vadinamam K. Donelaičiui.

Nors dar prieš Kalėdas Lietuvos ir Rusijos pasienyje Kybartuose driekėsi nemažos automobilių eilės, krovininis transportas čia stovėjo po kelias paras. Tačiau Naujųjų metų rytą eilių nebuvo, ir keliautojai iš Lietuvos visus pasienio formalumus atliko per penkiolika minučių. Pervaziavus Įsrutį, dabar vadinamą Černiachovskū, netoli ir Gumbinė (dabar – Gusevas).

Dar neįvažiavus į šį miestą ir iš pagrindinio kelio pasukus dešinėn, netrukus galima pasiekti Lazdynėlius – K. Donelaičio gimtinę. Prieš 25-erius metus, kai buvo minimos 275-osios poeto gimimo metinės, čia buvo pasodintas ažuolynas. Per ketvirtį amžiaus ažuolai gerokai išaugo ir su tvirtėjo, dalis jų žuvo, dalis buvo atso-dinta. Dabar ši vieta gražiai sutvar-kyta, atnaujintas čia esančio pa-mininklo užrašas. Keliautojai čia už-degė žvakes, padėjo gėlių. Gaila, kad vietos valdžia vis nesugeba prie pa-grindinio kelio įrengti rodyklės į Lazdynėlius, nes ne kiekvienas žino, kaip rasti šį dabar jau visiškai išny-kusį kaimą.

Tolminkiemyje K. Donelaičio ju-biliejui ruošiasi – atvyko Rusijos Fe-deracijos poetų, valdžios atstovų, ta proga čia buvo į orą paleista 300 spal-votų balionų bei uždegta 300 žvakių. Lietuvių širdį maloniai paglostė tai, kad balionai buvo surišti po tris – gel-toni, žali ir raudoni pagal Lietuvos vėliavos spalvas bei Rusijos vėliavos spalvų – balti, mėlyni ir raudoni.

Nudžiugino čia apsilankiusius Marijampolės K. Donelaičio draugi-jos narius ir tai, kad prieš jubiliejų pirmą kartą miestelyje, kuris dabar vadinasi Čistyje Prūdy įrengtos nuo-rodos į muziejų, tokia pat nuoroda jau stovi ir prie paties muziejaus. Tiesa, pro akis neprasprūdo ir tai, kad užra-šas lentoje dviem – anglų ir rusų kal-bomis, o lietuviškai nėra nė žodžio.

Į Tolminkiemį, nepaisydamas garbaus amžiaus ir silpnos sveikatos negalėjo neatvykti ir Napalys Kit-kauskas. Sausio 5-ąją 83-ąją gimtadi-e-nį minintis restauratorius, inžinie-rius, humanitarinių mokslų daktaras N. Kitkauskas 7 metus kalėjo Mordo-vijos lageryje Sibire, grįžęs į Lietuvą baigė Kauno politechnikos institutą, dirbo mokslinį darbą. Būtent jam pri-klauso didžiausi nuopelnai įamžinant K. Donelaičio atminimą – jis supro-jektavo K. Donelaičio memorialą Tol-

Lazdynėliuose prieš 300 metų gimė K. Donelaitis

Naujoji informacinė lenta. K. Donelaičio draugijos archyvo nuotr.

minkiemyje ir Lazdynėliuose 1970–1988 metais, vėliau vadovavo Vilniaus arkikatedros bazilikos tyrimams, 1987–2001 m. – Vilniaus Žemutinės pilies Didžiųjų kunigaikščių rūmų liekanų architektūros tyrimams.

Tolminkiemis tiesiog neišsivaizduojamas be N. Kitkausko – tiek darbo, pastangų, širdies jis čia yra įdėjęs. Tad ir sausio 1-ąją į Tolminkiemį šis žmogus atvyko ne tuščiomis – atsivežė tik ką Lietuvos valstybės išsomiš Rusijos Federacijoje išleistą knygą apie K. Donelaičio memorialą Tolminkiemyje ir patį poetą. Renginio dalyviai ir Karaliaučiaus krašto skubėjo įsi-gyti šį naują, dar spaustuvės dažais kvepiantį leidinį bei gauti jo auto-riaus autografa. Daug padėkos žodžių teko ir knygos vertėjai į rusų kalbą Rūtai Leonovai.

Jubiliejinio renginio metu vėl ir vėl skambėjo poeto eilės, susirinku-sieji dalinosi savo išpūdžiais, klausė-si įdomios N. Kitkausko, Karaliau-čiaus krašto rašytojų sąjungos pirmi-

Tolminkiemio bažnyčioje kalba N. Kitkauskas.

ninko Boriso Bartfeldo, kultūros atašė R. Senapėdžio ir kitų kalbų. R. Senapėdis prisiminė ir faktą, kad savo „Metuose“, „Vasaros darbų skyriuje“ K. Donelaitis paminėjo „dolerio“ pa-

vadinimą dar iki tol, kol 1785 metais jis tapo Jungtinių Amerikos Valstijų valiuta (manoma, kad „Metai“ buvo parašyti 1765–1775 metais). Bet tame nėra nieko keisto – „doleriu“ buvo vadinama sidabrinė moneta, o pats žodis kilęs iš vokiečių kalbos žodžio „taleris“.

Po minėjimo visi rinkosi bažnyčios kriptoje, kur ilsisi K. Donelaičio palaikai, atrasti kasinėjimų metu dar 1967 metais, po to 12 metų saugoti Vilniuje ir 1979 metais, kai buvo atidarytas memorialinis poeto muziejus Tolminkiemyje, amžinojo poilsio vėl sugrįžę čia. Poeto gimimo 300-ųjų me-tinių dieną kapas paskendo gėlėse ir žvakėse, visi jautė tos akimirkos rim-tumą ir svarbą.

Sausio 1-ąją K. Donelaičio jublie-jus paminėtas ir Vilniuje, kur pilnu-tėlė evangelikų-liuteronų bažnyčia klausėsi literatūrologo Dariaus Kuo-lio pranešimo, aktoriaus Rolando Kaz-lo skaitomos K. Donelaičio kūrybos. Minėjimo renginys vyko ir Klai-pėdoje. Lietuvos televizija rodė 1988 metais skurtą dokumentinį filmą „Ruduo Tolminkiemyje“, spektaklį pagal K. Donelaičio kūrybą, nemažai kitų jam skirtų laidų. O sausio 4-ąją 200 tūkstančių tiražu išleidžiamas K. Donelaičiui skirtas pašto ženklas.

Seimui 2014 metus paskelbus K. Donelaičio metais, Lietuvoje šiemet vyks dar daug įvairių renginių, skir-tų didžiajam mūsų poetui.

Ar žinote, kad...

2014 m. bus K. Donelaičio, Teatrų, Vaikų sveikatos ir Oršos mūšio metais?

Seimas 2014-uosius metus yra paskelbęs Kristijono Donelaičio, Teatrų, Vaikų sveikatos ir Oršos mūšio metais. 2014 metais sukanka 300 metų, kai gimė žymiausias lietuvių literatūros kūrėjas Kristijonas Donelaitis. Tikimasi, kad šios iškili-os datos minėjimas sudarys sąlygas lituanistiniam paveldui atnaujinti ir puoselėti, K. Do-nelaičio kūrybai pasaulyje skleisti, kultūrinei bendruomenei Lietuvoje ir užsienyje telkti.

Seimas paskelbė 2014 metus Teatrų metais, įvertindamas teatro vaidmenį ug-dant kultūrinį sąmoningumą, akcentuodamas Lietuvos teatro meninės kūrybos plėt-rą, pabrėždamas kultūros prieinamumo didinimą bei visuomenės kūrybiškumo ska-tinimą.

Paskelbti Vaikų sveikatos metus parlamentariai nutarė, atsižvelgdami į šešiolik-tosios Vyriausybės 2012–2016 metų programoje įtvirtintą siekį ypač daug dėmesio skirti vaikų sveikatai, siekiant pagerinti vaikų sveikatos rodiklius. Šia iniciatyva taip pat siekiama skatinti su sveikata susijusių naudingų įpročių, vertybių ir elgesio formavi-mąsi.

2014 m. rugsėjo 8 d. sukanka 500 metų, kai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenė laimėjo istorinę pergalę Oršos mūšyje ir apgynė Lietuvos žemių vienti-sumą. Seimas, siekdamas paminėti šią Lietuvai ir jos žmonėms svarbią istorinę datą, paskelbė 2014-uosius metus Oršos mūšio metais.

Parlamentarų vertinimu, 1514 m. rugsėjo 8 d. įvykęs Oršos mūšis yra viena di-dingiausių Lietuvos kariuomenės pergalių po Žalgirio mūšio ir nepaprastai svarbi Lie-tuvos istorijos data.

Eltos info

TELKINIAI

Southfield, MI

Kūčių šventė Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje

Kun. G. A. Jonikas uždegė žvakutę mirusiųjų atminimui.

Regina Juškaitė-Švobienė

*Tyliai pasimelskim
Prie švento Kūčių stalo vakare.
Be pykčio, be skriaudos
Su tyluma susėskim
Ir taip kaskart, kasdien ir
visados.
Tesklanda šiluma
Ir į kasdieninę buitį
Ateidami visi – savi ir svetimi –
Uždekime širdy po šventinę žvakutę,
Pasidalindami šviesa ir ugnimi...*

Kasmet gruodžio mėnesio antrą sekmadienį Detroito Gabijos ir Baltijos tuntų skautai ruošia tradicines suneštines Kūčias. Dalyvauja skautukai, jų tėveliai, seneliai, giminės, draugai ir parapijiečiai, norintys paremti skautus. Būna trumpa sueiga, vaisės ir gražus bendravimas.

Šiomet, uždarius Šv. Antano parapiją ir sujungus ją su Dievo Apvaizdos lietuvių parapija, klebonas kun. Gintaras A. Jonikas norėjo suruošti pirmą šioje parapijoje Kūčių vakarą prieš Bernelių Mišias.

Daugelis parapijos narių Kūčias švenčia savo šeimose, tačiau šiais metais buvo nutarta jas švesti savo parapijos šeimoje. Oras gruodžio 24 d. vakarą buvo šaltas ir dangus buvo apsiniaukęs, tačiau į parapijos svetainę sugužėjo gražus būrelis dalyvių.

Svetainėje stovėjo baltomis staltiesėmis, eglių šakelėmis ir žvakėmis šventiškai papuošti stalai. Skambėjo lietuviškos giesmės. „Šiaudinukai“ ir girliandos puošė dvi nedideles Kalėdų eglaites. Jos atrodė kaip karalaitės! Dar ant kitos eglutės žybsėjo trispalviai burbulai. Dvi tautiškais drabužiais papuoštos lėlių poros rankose laikė po „šiaudinuką“. Dėkojame „šiaudinukų“ kūrėjai Valerijai Ruzgienei iš Californijos už specialiai naujai šios parapijos tradicijai padarytus šiaudinukus.

Klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas pasveikino visus ir priminė, kad ši magišką vakarą susirinkome į iškilmingą šventę – Kūčias. Tai šeimos šventė, o mes čia visi susirinkę ir esame viena graži šeima. Kun. G. A. Jonikas skaitė Šventą Raštą apie Kristaus gimimą. Buvo prisiminti ir mūsų brangūs žmonės – seneliai, tėveliai, Šv. Antano ir Dievo Apvaizdos parapijų gerbiami dvasiškiai, žmonos ir vyrai, seserys ir broliai bei kiti giminės, draugai ir bendraminčiai, kurie jau iškeliavo į Dievo Karalystę. Ant bendro stalo jiems buvo padėta lėkštė, kalėdaitis ir žvakutė. Šią simbolinę žvakutę, atvežtą iš buvusios Šv. Antano parapijos, uždegė klebonas kun. A. Jonikas. Po to, kunigas sukalbėjo malda, prašydamas Aukščiausiojo globoti čia susirinkusius, suteikti jiems, jų draugams bei artimiesiems visokiausių malonių. Jis taip pat palaimino kalėdaičius ir Kūčių valgius. Pradžioje buvo dalinamasi kalėdaičiais su šalia sėdinčiais bei po svetainę išsibarsčiusiais draugais bei pažįstamais. Taip pat buvo sakomi šventiniai linkėjimai.

Paskui ragavome kulinarės Reginos Green-

Prie Kūčių stalo.

R. Juškaitės-Švobienės nuotraukos

halgį paruoštų tradicinių Kūčių valgių – žuvies, grybų patiekalų, spanguolių kisieliaus, aguonų pieno su kūčiukais, kompoto ir įvairiausių saldumynų. Ragavome visų dvyliką patiekalų (dvylikos apaštalų atminimui). Viskas atrodė gražiai ir patraukliai – kaip gi gali ko nors atsisakyti!

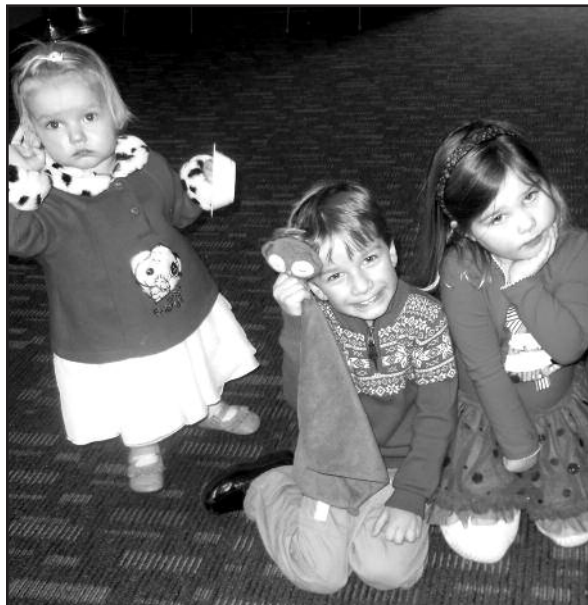
Po to kun. G. A. Jonikas pravedė Kūčių vakaro burtus ir buvo giedamos kalėdinės giesmės. Mažieji šventės dalyviai Audra Ambrozaitytė, Joana ir Juozukas Lauciai gavo dovanėlių knygų ir meškiuką.

Atrodo, kad šios šventės dalyviai buvo patenkinti, nes galėjo praleisti šią svarbią ir reikšmingą dieną tarp savo Dievo Apvaizdos šeimos narių, artimųjų bei draugų.

Dėkojame visiems už apsilankymą ir dalyvavimą mūsų parapijos šeimos pirmoje suruoštoje Kūčių vakarieneje! Melskimės gimusiam Kūdikiui, kad ir vėl kitais metais galėtume susitikti ir bendrauti prie Dievo Apvaizdos parapijos šv. Kūčių stalo!

Po Kūčių vakarienės dalyviai skubėjo į Bernelių Mišias. Susirinko pilna bažnyčia pagarbinti gimusį Jėzų. Bernelių šv. Mišias aukėjo ir gražų bei prasmingą pamokslą apie Kūčių prasmę pasakė parapijos klebonas kun. G. A. Jonikas. Gražiai skambėjo parapijos choro giedamos giesmės.

Po Bernelių Mišių visi sugužėjo į parapijos didžiąją salę, kur laukė parapijiečių Ramintos ir Remigijaus Vilkų bei jų vaikų Emilijos ir Vilijaus pa-

Mūsų mažamečiai dalyviai Joana ir Juozukas Lauciai ir Audra Ambrozaitytė.

ruoštos vaisės – karšta arbatėlė ir saldumynai.

*Nušvirk, dangau! Tegul nutyla vėjas,
Tegu liepsnoja tūkstančiai žvaigždžių!
Šią naktį gims žmonijos Atpirkėjas,
Šią naktį gims Ramintojas širdžių...*

Dainiaus Zubraus dovana pradžiugino Čikagos lietuvių

DAINIUS RUŽEVIČIUS

Kalėdos – stebuklų metas. Šis teiginys galioja visiems, o ypač vaikams, kuriuos per Kalėdas aplanko Kalėdų seneliai ir atneša dovanų. O jų būna įvairiausių.

Smagi kalėdinė istorija nutiko Čikagoje (JAV) gyvenančiam dešimtmečiui Lukui Špučiui. Emigrantų iš Lietuvos sūnus žaidžia ledo ritulį ir su malonumu lankosi NHL rungtyne, kuriose gali stebėti geriausių pasaulio ledo ritulininkų pasirodymus.

Kalėdoms Lukas dovanų gavo Lietuvos ledo ritulio rinktinės marškinėlius, apie kuriuos svajojo jau seniai.

Prieš pat šventes Lukui Kalėdų senelis įteikė dar vieną dovaną – bilietą į gruodžio 23 d. vykusias Čikagos „Blackhawks“ – New Jersey „Devils“ rungtynes (5:2 jas laimėjo „Blackhawks“). Nors jaunas ledo ritulio gerbėjas gyvena Čikagoje, tačiau yra didžiulis Dainiaus Zubraus, žaidžiančio New Jersey klube, gerbėjas.

Lukas ilgai stovėjo tribūnose prie stiklo ir mojavo „Devils“ komandos žaidėjams, o ypač D. Zubrui per apšilimą. Dainius netrukus pastebėjo jaunąjį žiūrovą, nusišypsojo jam ir techniškai padaužęs ritulį ant lazdos, gražiu metimu permetė ritulį per apsauginį stiklą tiesiai į gerbėjo rankas. Arenoje pasigirdo plojimai, o Lukas liko apstulbęs.

Per Kūčias ir Kalėdas ant Luko šeimos stalo šalia tradicinių valgių vietą rado ir ritulys. Lukui tai kol kas viena išpūdingiausių kalėdinių dovanų.

Lukas Špučys buvo sužavėtas, sulaukęs netikėtos Kalėdinės dovanos iš savo tautiečio Dainiaus Zubraus.

Andrius Kriaučiūnas prie papuoštos eglutės.

Mokomės gaminti šiaudinukus.

West Lafayette, IN

Kūčios West Lafayette

ANDRIUS KRIAUCIŪNAS

Jau daug metų mano šeima padeda rengti Kūčias mūsų bažnyčioje. Tai vakaras, skirtas visiems lietuviams ir jų šeimoms, gyvenantiems La-fayette miesto apylinkėse. Į Kūčias susirinko per 20 žmonių. Šiais metais buvo šiek tiek mažiau žmonių nei įprasta. Tai nereiškia, kad mes negalėjome smagiai praleisti laiko kaip praeityje. Nepriklauso-mai nuo to, kiek žmonių susirenka, maistą šventėms ruošiamo kaip ir kasmet. Vienintelis skirtumas, kad

šiais metais nepravedėme burtų, bet visa kita buvo kaip ir anksčiau.

Apie 6:30 val. vak. žmonės pradėjo rinktis St. Thomas Aquinas parapijos salėje. Vaikai (aišku!) iš karto įjungė televizorių, bet greitai išjungė. Tada vie-na mama rodė, kaip daryti kalėdinius papuošimus iš šiaudų. Kai kam pasisekė, kitiems buvo sun-kiau. Mums aiškino, kad yra sunku išmokyti, o kai moki, reikia turėti kantrybės sukurti gražius papuo-šimus. Po to užsiėmimo mes visi ėjome į salę valgyti. Mano brolis Gytis su tėvu prieš vaišes vedė mal-

dą. Po to mes visi dalinomės paplotėliais. Mes linkėjo-me vieni kitiems stiprybės, gerų metų ir sveikatos. Mes, t. y. vaikai ir jaunimas, sėdėjome viename ilgo stalo gale, kad būtų smagiau bendrauti. Buvo daug mišrainių, kurios man labai patinka. Taip pat buvo daug silkų, o vaikams – ir bulvinių blynų. Valgydami bendravome. Kai kas ką tik pradėjo lankyti univer-sitetą, kiti pradės lankyti kitais metais – tie ypač tu-rėjo apie ką kalbėti ir kuo pasidalinti.

Po vaišių aš ir brolis paruošėme trumpą muzi-kinę programėlę. Aš pagrojau „Time of the Year“, mano brolis – dvi trumpesnes kalėdines giesmes. Tada visi padainavome apie 5-6 lietuviškas kalėdi-nes giesmes. Buvo smagu. Po to svečiai pradėjo skirs-tytis. Mes sutvarkėme salę ir tik po to grįžome na-mo pailsėti. Mano šeima dar grįžo į bažnyčią vidur-nakčio pamaldoms. Taip mes sutikome Šv. Kalė-das.

St. Petersburg, FL

„Saulutės” lituanistinės mokyklos kalėdinė eglutė

ANGELĖ KARNIENĖ

Kaip kasmet, taip ir šiemet Lietuvių klubo ka-lėdinį sezoną atidarė Saulutės lituanistinės mokyklos (Petersburg, FL) mokinukai, pa-ruošę gražų koncertą. Pagrindinį vaidmenį puikiai atliko mokinukė iš Tamos – Julytė Misiūnaitė. Pa-deklamuota daug eilėraščių, sugiedota kalėdinių giesmių, dainų ir sušokta gražių šokių. Netrūko sce-noje mažyčių snaigių, pelyčių, senio, vilko, lapės, Ma-rijos su Juozapu, Spragtuko ir Žiemos.

Ačiū šauniems „Saulutės” mokinukams už puikų Kalėdinį pasirodymą! Ypatingas ačiū mūsų mokytojai, scenografei, choreografei, kostiumų di-zainerei Rasai Kay, už paruoštą gražų vaidinimą ir nuostabiai papuoštą sceną, kuri kasmet sugeba vi-sus mus nustebinti savo talentais. Ačiū visoms.

Šv. Juozapas su Marija ir kūdikėliu. Kiti gieda giesmes.

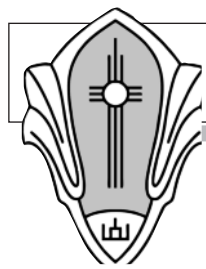
Mečio Šilkaičio nuotraukos

Kalėdų senelis dalija dovanėles kiekvienam programos dalyviui.

Jaunesnieji mokinukai deklamuoja.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

LINKĖJIMAI NAUJIESIEMS METAMS

Ateitininkai dalinasi savo linkėjimais ir mintimis, žengiant į 104 ateitininkijos veiklos metus.

✳ Per Naujus Metus išlydime praėjusius metus kaip senelį, ir pasveikiname ateinančius metus kaip kūdikį. Linkiu visiems ateitininkams – ar jie būtų seni, ar jauni – vėl pažvelgti, bent trumpam, į save, į tėvus ir draugus, ir į Viešpatį Jėzų kūdikio akimis.

Tomas Girnius
ŠAAT pirmininkas, Boston, MA

✳ Kūrybingų ir vieningų 2014-ųjų: ranka rankon, petys į petį. Kiekvienas ir visi esame vieni kitiems brangūs. Su meile ir malda

kun. Vaclovas Aliulis, MIC
ateitininkas nuo 1933 metų

✳ Ugdydami savyje dėkingumo dvasią, dalinkimės dėkingumo dovana su visa Dievo kūrinija!

Laima Šalčiuvienė
Lake Forest, IL

✳ Linkiu visiems ateitininkams, ypač jaunučiams, būti rytojaus viltis. Linkiu Jums toliau padėti vienas kitam sukurti šviesesnį, mielesnį, taikingesnį pasaulį.

Laima Aleksienė
JAS CV pirmininkė, Riverside, IL

✳ Klausytis ir paklusti Šventosios Dvasios vedimui.

Andrius Kazlauskas
Boston, MA

✳ Linkiu nepamirštamų susibūrimų, kur jie būtų: išvykose, susirinkimuose, rekolekcijose, stovyklose, agapėse.

Žydra van der Sluis
Los Angeles Kun. Stasio Ylos kuopos globėja

✳ Linkiu, kad visi daugiau šypsotųsi. Žmonės ims spėlioti, ką turi omenyje...

Grasilda Reinytė
LaGrange Park, IL

✳ Sulaukus 2014-tus metus, linkiu džiaugtis ir gyventi ateitininkijos principais bei idealogija, stiprinant ir dauginant ateitininkijos gretas. Įsijungti į ateitininkijos veiklą bei dalyvauti jos susibūrimuose. Tegu Viešpats laimina mus dirbant Jo garbei.

Nijolė Balčiūnienė
Cleveland, OH

✳ Linkiu ateitininkams rasti savo dėkingumo gyslelę ir dažnai dalyvauti Šventų Mišių aukoje. (Skaityt 1 Jn 2:12-13 ir Ps 96:7-10) Su Šv. Kalėdom ir laimingų Naujų Metų,

Veronika Motekaitienė

✳ Ateitininkams linkiu ateinančiais metais pagvildinti Jogos rolę ateitininko gyvenime. Atrodo, kad niekas apie tą nekalba, bet manau, kad tai aktualu.

Mindaugas Bielskus
Berwyn, IL

✳ Mažiau mėsos, daugiau daržovių.

Jonas Kuprys
Riverside, IL

HAIKU

Siekdami šviesą,
Atsirandame vienas
Kito rankose.

Vainis Aleksa

✳ 2014 metais norėčiau matyti ateitininkus entuziastingai studijuojančius savo ideologiją ir ją įgyvendinančius savo veikloje. Šitaip Ateitininkų organizacija pritrauktų naujus narius, kurie įgyvendintų ateitininkų idealus šeimoje, bažnyčioje ir visuomenėje.

Lilija Adomėnas Van Reenan

✳ Linkime, kad ateitininkai atgaivintų savo veiklą rytiniame JAV pakrastyje ir sudarytų ideologiškai stipresnę programą Ateitininkų studijų bei poilsio savaitėje, Kennebunkporte.

Teresė ir Algimantas Gečiai, Philadelphia, PA

✳ Sveikiname su 2014-ais metais – „Šeimos metais“. Linkime, kad modernaus pasaulio klystkeliuose ateitininkai išsaugotų ir kitiems padėtų išsaugoti Šeimos idealą. Tebūna Šeima visuomenės tvirtovė, teikianti kiekvienam jos nariui saugų prieglobstį ir sielos palaimą.

Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė
Vokietijos ateitininkų pirmininkė

✳ Linkiu prasmingai paminėti ateitininkijos sugrįžimo į Lietuvą 25-metį, vis ieškodami būdų tiesti bendrystės ryšių tiltus tarp Lietuvoje ir užsienyje gyvenančių ateitininkų. Toliau įprasminame ir įgyvendinkime AF pirmininkės Rozvitos Vareikienės teigimą, kad „išėjome iš uždaro rato ir atsivėrėme visuomenei...“ Kasdieninio gyvenimo rutinoje nepamirškime savo obalsio.

Ramunė Kubiliūtė, Evanston, IL

✳ Linkiu džiaugsmo ir sveikatos!

Jonas V. Prunskis, M.D.
Lietuvos Respublikos garbės konsulas, Aspen, Colorado

✳ Ateitininkai yra organizacija, kurioje susirenka bendraminčiai stengdamiesi įgyvendinti 5 principus ir tokiu būdu patobulinti savo ir kitų gyvenimą. Linkiu jiems toliau diskutuoti ir gvildinti aktualias temas, kurios liečia mūsų vaikus, paauglius ir mus pačius. Linkiu toliau garbinti Viešpatį, nes iš esmės čia mūsų visų pašaukimas.

Dalia Garūnaitė-Sadauskienė

✳ „Šeimos metų“ proga linkiu ateitininkams pirmoje vietoje statyti savo šeimas, jose sėjant, puoselėjant ir ugdant meilę, kuri yra svarbiausias mūsų tikėjimo įprasminimas. Garbė Kristui!

Romualdas Kriaučiūnas
Lansing, Michigan

✳ Linkiu visur ir visada skelbti Kristaus evangeliją, kaip šv. Pranciškus sakė, jei kartais reikia – ir žodžiu.

Arvydas Barzdukas
Washington, DC

✳ Linkiu, kad moksleiviai susipažintų su padėtim Lietuvoje, su jos rūpesčiais ir planais, o po pastoviai sektų, apmąstytų, tarp savęs pagvildintų ir parašytų į „Ateitį“ savo nuomones. Tuo būdu galėtų ruošti rūpintis savo tauta iš tolo.

Mirga Girniuvienė, Boston, MA

✳ Kad 2014 metais, ateitininkai rastų būdą tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje, pritraukti daugiau narių. Ir, kad tie nariai būtų iš įvairių socialinių, geografinių bei ekonominių grupių.

Aldas Kriaučiūnas, Indiana

✳ Ateinantiems ateitininkų metams linkiu stiprybės ir drąsos prieš laikmečio iššūkius. Šiandienoje galima pasiklysti tarp vertybių, tolerancijos, gera – bloga apibrėžimų. Taigi ateitininkams linkiu būti ta atvira, tvirta ir visa atnaujinanti, bet ne amžiuje, o Kristuje – visuomenės grandis.

Taip pat raginu visus Bostono miesto tėvelius atvesti jų atžalas į naujai atsiradusią Bostono jaunųjų ateitininkų kuopą! Tai puiki galimybė ir patirtis Jūsų vaikams!

Simona Smirnova, Boston, MA

✳ Linkiu nebijoti užmetimo „būti davatkomis“ ir išpažinti tikėjimą viešai, ne tik savo namuose ir bažnyčioje, bet ir visur kitur. Šiais „Šeimos metais“ daugiau duokime reikšmės šeimyniškumo principui.

Aldona Kamantienė, Lemont, IL

✳ Mieli ateitininkai,

Visada būkite tvirti lietuviai, kosmopolitizmo naikamos lietuvių tautos gaivintojai, ypač saugotojai dabar labai madingais svetimžodiškais teršalais žudomos jos gražiausios pasaulyje kalbos, tokių nesąmonių, kaip, pvz., prieš kelias dienas viename tinklalapyje išspaudintas išsireiškimas „hospitalizuotas ligoninėje“, jau net šimtais grūdumų į mūsų raštiją.

Įtaigaukite tokių teršalų vengti jau dažnai jais pasimėgaujantį ir patį „Draugą“.

Bronius Nainys, Lemont, IL

✳ Įvertinkime kokiomis nepaprastomis dovanomis mes kiekvienas esame apdovanoti: gyvybe, talentais, šeimos meile, o mūsų tauta – ainių išmintimi ir 20 amžiaus kankinių pavyzdžiais. Lietuvių išeivija – parapijų steigėjais, bažnyčių statytojais, stovyklų pirkėjais, organizacijų vadovais, lituanistinių mokyklų mokytojais, visuomenės veikėjais, spaudos darbuotojais, kultūros puoselėtojais... Dėkodami mūsų Kūrėjui, tegul mūsų širdys plyšta ir trykšta tokiu džiaugsmu, kad kiekvienas impulsas aimanuoti būtų perkeistas į kūrybinę energiją, kiekvienas noras patingėti virstų naujų žygių užmojais.

Linkiu, kad kiekvienas jaunutis būtų vyresnio vedamas ir mokomas, kiekvienas moksleivis būtų draugiškas, neatstumiantis savo klasės draugus, kiekvienas studentas ieškotų savo talentų išsivystymo moksle, kiekvienas jaunas sendraugis susimąstytų, kaip svarbu kurti lietuvišką katalikišką šeimą, ar pasišvęstų visuomenės ir bažnyčios tarnybai, kad kiekvienas vyresnis sendraugis aktyviai dalyvautų krikščioniškos kultūros kūrime. Kurkime Dievo Karalystę tarp mūsų. Būkime linksmi ir kupini vilties.

O, ir skaitykime „Draugą“.

Vida Kuprytė
„Iš Ateitininkų gyvenimo“
redaktorė

Ženklaais pažymėtas gyvenimas

Nuo sausio 8 d. Pal. Jurgio Matulaičio misija, Lemonte turės naują kunigą – **Algį Baniulį**. Parapijiečiams jis jau pažįstamas, nes praėjusį rugpjūtį jis pavadavo kapelioną tėvą Antaną Saulaitį, SJ. Tuomet, prieš išvykdamas į Lietuvą, Šiaulių Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios rektorius kun. dr. Algis Baniulis, SJ atsakė į **Limos Apanavičienės** klausimus.

– Ar tai Jūsų pirma viešnagė šiapus Atlanto?
– Ne. Esu lankęsis kokių 4 kartus. Taip kad man ir Lemontas, ir Čikaga ne naujiena.

– Koks Jūsų kelias į kunigystę?
– Sako, kad kunigystės ženklą atsinešiau jau gimdamas. Mano tėvelis savo draugui rašytojui Matuzevičiui per mamos mirties dešimtmečio paminėjimą pasakojo, kad kai aš gimiau, mama pasižiūrėjo ir pasakė: „Šitas vaikas bus kunigu. Tėveli, laimink vaiką, jis bus kunigas“. Mama ir tėtis niekada nepiršo man tos minties, tačiau – nežinau, kodėl – nuo mažens žinojau – būsiu kunigu. Gal kad šeima buvo tikinti? Eidavome ir į bažnyčią, ir namuose meldavomės.

– Tačiau buvo sovietiniai laikai, kai žmonės apie tai net negalėjo garsiai prasyti?
– Dar besimokant mokykloje mokytojai buvo išibaiminę, kad netapčiau kunigu, nes lankiau bažnyčią. Kad nepadaryčiau mokyklai gėdos apie mane rašė ir laikraštyje, ir sienlaikraštyje. Galų gale devintoje klasėje dėl religinių įsitikinimų buvau pašalintas iš Pasvalio vidurinės mokyklos. Mano likimą svarstė mokytojų susirinkimas, dalyvaujant mano mamai ir man. Elgesio pažymį sumažino iki 3. Po 9-os klasės teko išvažiuoti į Kauną. Galvojau, kad didesnis miestas, manęs niekas nepažįsta...

Tačiau ir ten „nusekė“ mano charakteristikos. Tuometinėje Kauno Salomėjos Nėries vidurinėje mokykloje padėtis nebuvo geresnė. Mane perauklėti bandė partijos sekretorius, mokykloje dėstęs višumenės mokslą.

– Bet savo sumanymo neatsisakėte?
– Mano kelias buvo aiškus, tačiau iš karto stotais laikais į Kunigų seminariją negalėjau. Pirmiausia reikėjo atitarnauti tarybinėje armijoje – be kariuomenės į Seminariją net nepriimdavo. Tarnaujant, išaiškėjus mano pažiūroms, su manimi nutiko įdomi istorija. Išduotas draugo, kad kišinėje nešioju rožančių, buvau pakviestas pokalbiui. Pasibaigus pokalbiui karininkas ištiesė man ranką ir paspaudė ją sakydamas: „Tu šaunuolis, o draugas, kuris tave išdavė, nevertas pagarbos. Jei išdavė tave, tai kovos metu jis bet ką gali išduoti. Mums tokių reikia, bet mes jų negerbiame.“

Buvau didžiai nustebęs, kad mano tikėjimas buvo priimtas palankiai.

Po armijos įsidarbinau Kauno staklių gamykloje ir, padavęs pareiškimą į Kunigų seminariją, laukiau, ar būsiu priimtas. Ilgai negavau jokio atsakymo. Pagaliau, 1969 m. rugpjūčio 22 d., atėjo atsakymas – priimtas. Pasakęs, kad išeinu studijuoti, parašiau pareiškimą, kad mane atleistų iš darbo. Į tai man buvo pasakyta, kad atleis tada, kai atidirbsiu tris mėnesius. Nusiminiau. Einant pro duris valdininkas paklausė, kur studijuosiu. Nebebuvo ko slėpti, pasakiau, kad mane priėmė į Seminariją. Ir čia mane vėl maloniai nustebino valdininko poelgis: jis atsistojo, paspaudė man ranką ir pasakė, kad nuo rytojaus galiu nebeateiti į darbą.

Taigi pats Dievas mane vedė į šį kelią, ir aš esu laimingas.

– O kaip tapote jėzuitu?
– Tas kelias taip pat nebuvo lengvas. Mūsų šeima artimai bendravo su jėzuitu Pranciškumi Masilioniu, SJ. Jis pas mus laikė bites, dažnai atvažiuodavo, aš jam padėdavau bitininkauti. Kartais pasiklausydavau jo pamokslų, kurie man labai patikdavo. Iš jo daugiau sužinojau apie jėzuitus, girdėjau jį sakant, kad norint tarnauti kunigu, tam reikia atsiduoti visa dvasia, nors manęs niekada nekalbino nei kunigu, nei vienuoliu būti.

Gal ir ta pažintis turėjo įtakos, nes jau pačiais

Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios rektorius kun. dr. Algis Baniulis.
Dainos Čyvienės nuotr.

pirmaisiais metais Seminarijoje apsisprendžiau tapti jėzuitu. Nutariau, kad jei būsiu kunigas, tai jau tik toks, kaip mano gyvenime sutiktas jėzuitas. Apsisprendęs nuėjau pas tėvelį P. Masilionį, SJ, ir atvirai paklausiau, ar yra galimybė tapti jėzuitu. Pasikalbėjome. Jis man pasakė, kur nuvažiuoti, į ką kreiptis.

Tais laikais norintieji tapti Jėzuitų ordino nariais susidurdavo su dideliais sunkumais. Kadangi visi vienuolynai, tarp jų ir jėzuitų, veikė tik pogrindyje, pageidaujantieji įsilieti į vienuolyną privalėjo slėpti savo ketinimus net nuo šeimos narių. Tad apie savo sprendimą tapti vienuoliu nesakiau nei tėvui, nei mamai, nei kitiems šeimos nariams. Tais laikais, kad esi jėzuitas, negalėjai net Seminarijoje pasisakyti, nes tave iškart būtų iš jos išmetę.

Paminklas popiežiui Jonui Pauliui II Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios šventoriuje.

1970 m. birželio 5 d. daviau pirmuosius įžadus – įstojau į jėzuitų vienuolyną. Jėzuitai nebendradami su žmonėmis turi atlikti 30 dienų uždaras rekolekcijas – vienuoje meldžiasi, medituoja, mąsto, skaito. Jų metu aš buvau užsidaręs bažnyčios bokšte netoli Biržų, kur man atnešdavo valgio ir gėrimo, o pasivaikščioti išeidavau tik naktimis ir tik po kapines, nes jos buvo prie pat bažnyčios (šypsosi). Tik 1986-aisiais, kai po visų išbandymų užsirašė bažnyčioje daviau paskutinius įžadus, pasikviečiau tėtį, kuris dar buvo gyvas, brolius ir seseris su šeimomis, bičiulius.

– Jėzuitai nuo seno savo veiklą skyrė aktyviam pasaulietiniam gyvenimui ir visuomeniniams reikalams, didelę reikšmę teikė išsilavinimui.

– Taip, jėzuitų misija – žmogaus ugdymas, švietimas. Todėl į Lietuvą atvykę jėzuitai čia pirmiausia kūrė mokyklas: Kražių kolegiją, Seminariją, pirmąją universitetą. Ir dabar mes atliekame šią misiją – Vilniuje ir Kaune yra dvi jėzuitų gimnazijos, Šiauliuose – naujokynas. Čia ugdomi būsimieji jėzuitai atlieka praktika.

Jėzuitai vienuoliai gali būti ir mokyklos direktoriais, ir kapelionais, ir bažnyčios rektorais, ir universitetų dėstytojais, ir vienuolynų viršinininkais.

Aš taip pat esu turėjęs daugybę pareigų. Baigęs seminariją dirbau įvairiose parapijose. Panevėžys – pirmoji mano darbo vieta, paskui pusantrų metų dirbau Pakruojuje, kur dar pasisekė pastatyti kleboniją. 1986 metų pabaigoje aš kaip licenciatas buvau pakviestas į Kunigų seminariją. Ten dirbau septynerius metus – iš pradžių dėstytoju, paskui – rektoriumi. Vėliau išvažiavau į Klaipėdą, kur reikėjo statyti bažnyčią, įkurti katedrą universiteto Pedagogikos fakultete. Paskui Vilnius – buvau Šventųjų Jonų bažnyčios rektorius. Šiuo metu esu Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios Šiauliuose rektorius.

– Šiauliuose, Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios šventoriuje, buvo atidengtas paminklas popiežiui Jonui Pauliui II. Gal galite papasakoti apie šį projektą?

– Šiauliai nėra garsūs turistų lankomomis vietomis. Mintis pastatyti skulptūrą bažnyčios, kurioje per savo apsilankymą Lietuvoje 1993 m. rugsėjo 7 d. meldėsi ir ilsėjosi popiežius Jonas Paulius II, šventoriuje, kirbėjo seniai. Popiežių Joną Paulių II buvau sutikęs bent keletą kartų. Jis man paliko labai šilto ir malonaus žmogaus išpūdį. Mąstydamas, kaip įamžinti Jono Pauliaus II atminimą ir viešnagę Šiauliuose, apžiūrėjau įvairius paminklus Lenkijoje ir Lietuvoje, tačiau nė vienas man nepaliko išpūdžio. Norėjosi, kad skulptūroje atsispindėtų Jono Pauliaus II asmenybė. Kol suradome skulptorių, kol suderinome kitus darbus, praėjo nemažai laiko.

Išpūdingą trijų metrų aukščio ir per 6 tonas sveriančią skulptūrą iš granito ir bronzos sukūrė vilnietis skulptorius Mindaugas Juncys. Kūrinį bažnyčiai padovanojo šiauliečių Žuklių šeima.

– Į paminklo atidengimo iškilmės susirinkusieji pastebėjo ant skulptūros apatinės dalies raudoną dėmę?

– Man kolegos pasakojo istoriją, kad popiežiui Jonui Pauliui II lankantis Šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje, jis melddamasis priklaupė ant šviežiai išdažytų bažnyčios grindų, ir jo rūbas išsitepė dar neišdžiūvusiais raudonais dažais. Skulptoriui M. Junciiui baigus darbą paaiškėjo, kad granito ir bronzos skulptūra turi lygiai tokią pat raudoną dėmę, kokią „pasipuošė“ popiežius išvykdamas iš Šiaulių. Dėmė ant paminklo išryškėjo atsivėrus spalvotai mineralų gyslai, tačiau tikintiesiems ji tapo savotišku ženklu. Tai tarsi patvirtinimas, kad jis čia buvo. Negali sakyti, kad skulptūra stovėjo be dėmės, ir staiga išlenda raudona dėmė – taip nebuvo. Žiūrint į šią mineralų suformuotą dėmę atrodo, kad tai yra kažkoks palaimintojo popiežiaus ženklas, kad jis sugrįžta su visa savo šiluma, visa meile.

Šiuo metu prie bažnyčios sienos pritvirtinta lenta, kurioje parašyta, jog 1993 m. rugsėjo 7 d. šioje, Šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje, lankėsi ir meldėsi Šventasis Tėvas, na o šiauliečiai ir miesto svečiai šią vietą dabar dažnai aplanko.

SPORTAS

Parengė Dainius Ruževičius

2013 metų Čikagos lietuvių sporto pasiekimų apžvalga

2013-ieji metai buvo turtingi Čikagos lietuviams sportininkams, džiuginusiems mus savo laimėjimais. Svarių pergalių jiems linkime ir šiais – Arklio metais!

„Baltics“ ledo ritulininkai Čikagos „C 2“ diviziono mėgėjų lygos varžybose iškovojo pirmąją vietą ir tapo čempionais.

Amerikos lietuvių tinklinio lygos (ALTL) 7-ojo sezono varžybose vyko atkaklios kovos, kuriose nugalėjo „Atlantic Express“ tinklininkai.

Jubiliejinio, 10-ojo, Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) sezono nugalėtojais trečią kartą tapo „Kunigaikščių“ krepšininkai.

Stalo tenisininkai ketvirtojo Čikagos lietuvių stalo teniso lygos (ČLSTL) sezono varžybas užbaigė išsidalindami ŠALFASS žaidynių apdovanojimus.

Tradiciniame Čikagos „Bank of America“ maratone sėkmingai bėgo ir 16 lietuvių – visi jie pasiekė finišo liniją.

Lietuvoje (Klaipėdos mieste) vykusiose Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse (PLSŽ) trečią kartą iš eilės tapo čempionais Čikagos „Lituanicos“ krepšininkai.

Reno mieste (Nevados valstija) vykusiam JAV rankinio čempionate auksiniais apdovanojimais pasidabino Čikagos „Inter“ moterų komanda, o jos kapitonė – Jolanta Kunickaitė pripažinta naudingiausia turnyro rankininke (MVP).

Rankų lenkimo varžybose – atviraime Michigano valstijos čempionate – sėkmingai startavo sidabriniais apdovanojimais iškovojusios (iš kairės): Kristina Kairiūnienė, Justina Lekevičienė ir dukart čempionu tapęs Rimvydas Bilevičius.

Europos jaunimo (iki 20 metų) čempionate Lietuvos rinktinės garbę gynė Čikagos „Lituanicos“ krepšinio Akademijos auklėtinis Žygimantas Riauka (Nr. 26). Jis tapo pirmuoju „Lituanicos“ krepšinio mokyklos atstovu, kuris atvėrė duris į mūsų šalies krepšinio rinktinę.

PLC salėje Lemonte vykusiam bokso turnyre Lietuva–JAV mūsų šalies boksaininkai sutriuškino amerikiečius bendru rezultatu 11:2. Dvi pergalės šiame turnyre nuskynė Londono olimpiinių žaidynių prizininkas Donatas Petrauskas.

Pergalėmis savo gerbėjus džiugino boksaininkas Donatas Bondorovas ir Emilis Jaskevičius.

Vasarą, Pasaulio lietuvių centro (PLC) futbolo aikštyne Lemonte rungtyniavo iš Lietuvos pramogų pasaulio atstovų ir žinomų futbolininkų sudaryta „Prelegentų“ komanda, kuri ir tapo keturių komandų nugalėtoja.

LIETUVA IR PASAULIS

K. Donelaičiui skirtas naujas pašto ženklas

Išleistas K. Donelaičiui skirtas pašto ženklas. ELTA nuotr.

Vilnius (ELTA) – Lietuvos paštas pirmuoju 2014 m. išleidžiamu pašto ženklu paminės lietuvių literatūros pradininko, poeto Kristijono Donelaičio 300-ųjų gimimo metinių sukaktį. Apyvartoje pašto ženklas pasirodys sausio 4 d. Kartu su pašto ženklu išleidžiamas ir pirmosios dienos vokas. Šeštadienį pašto korespondencija, apmokama naujaisiais pašto ženklais

Vilniaus centriniam pašte, bus antspauduojama pirmosios dienos datos spaudu. Lietuvių grožinės literatūros pradininkui skirtą pašto ženklą sukūrė dailininkas Mindaugas Gribauskas. Pašto ženklas išleidžiamas 200,000 tiražu, jo vertė – 1,55 Lt. 2014 m. Seimo paskelbti K. Donelaičio metais, o 300-osios jo gimimo metinės įtrauktos į UNESCO sukakčių sąrašą.

Prezidentė atsisakė liudyti dėl slaptos informacijos nutekinimo

Vilnius (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė neketina liudyti tyrime dėl slaptos informacijos nutekinimo. Šalies vadovė buvo kviečiama liudyti, tačiau prokurorai iš Prezidentūros gavo raštą, jog ji parodymų neduos. Aiškinama tuo, kad esant galimybei faktus nustatyti kitais išteisminio tyrimo duomenimis, Prezidentės apklausa yra perteklinis veiksmas, „kurio tikslai šiuo konkrečiu atveju, akivaizdu, nėra niekaip susiję su išteisminio tyrimo ir baudžiamojo proceso paskirtimi“. Teigiama, kad šis klausimas iš naujo galėtų būti sprendžiamas teisme, jei byla būtų perduota

teismui. Spalio pabaigoje BNS paviešinus Valstybės saugumo departamento (VSD) informaciją apie galimas Rusijos informacijos atakas, VSD prašymu prokuratūra ir Specialiųjų tyrimų tarnyba pradėjo tyrimą dėl slaptos pažymos paviešinimo. Po mėnesio VSD pakeitė slaptumo žymą, sumažinusi jos lygmenį. Seimo narys Artūras Paulauskas pranešė, jog įtarimai šioje byloje yra pareikšti Prezidentės vyriausiajai patarėjai Daivai Ulbinai. Spėjama, kad dėl šios informacijos nutekinimo skandalo atsistatydino Prezidentės vyr. patarėjas Jonas Markevičius.

Kaune ketinama atkurti Lietuvos universitetą

Kaunas (ELTA) – Kaune veikiančių penkių universitetų rektoriai sutarė iki 2022 m. atkurti istorinį Lietuvos universitetą, įsteigtą 1922 m. Kaune. Bendrą ketinimų protokolą pasirašė A. Stulginskio universiteto rektorius prof. Antanas Maziliauskas, Kauno technologijos universiteto rektorius prof. Petras Baršauskas, Lietuvos sporto universiteto rektorius prof. Albertas Skurvydas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorius

prof. Remigijus Žaliūnas ir Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. Zigmantas Lydeka. Lietuvos universitetas savo laikų padėjo pagrindus pokariu kurtis bei savarankiškai vystytis bent kelioms aukštosios mokykloms. Rektorijų konferencijos vadovas prof. P. Baršauskas teigė, kad šis susijungimas suteiktų galimybę penkiems Lietuvos universitetams didinti aukštojo mokslo vaidmenį ir konkurencingumą tarptautinėje erdvėje.

Algirdo Patacko knygos „Litua“ sutiktuvės

Vilnius (Bernardinai.lt) – Sausio 3 d. Signatarų namuose Vilniuje surengtos Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Algirdo Patacko knygos „Litua“ sutiktuvės. Tokios knygos, kaip ši, vadinamos gyvenimo knygomis. Joje skelbiami A. Patacko pirmieji tekstai, spausdinti dar XX a. 7-ojo dešimtmečio pogrindžio savilaidoje, paskutiniai – dabartyje. Jų esmė nusako pavadinimas – Litua, Lietuva – tėvynė. Tai baltistikos ir lituanistikos studijos, lituanistiką suvokiant pačia plačiaja prasme – nuo studijų

apie mūsų esą, savimone, mentą, baltų religiją ir jos sąlytį bei sąsajas su krikščionyste, apie kalbą, istoriją, iki grožinės literatūros tekstų. Ypač apie kalbą, nes kalba mūsų tautai yra neatplėšiama savasties dalis, kurią praradę mes jau nesame tauta. Renginyje dalyvavo knygos autorius A. Patackas, akad. prof. Eugenijus Jovaiša, Europos Parlamento narys Algirdas Saudargas, Signatarų klubo prezidentė Birutė Valionytė, kultūrologas Aleksandras Žarskus.

Latvijoje įvestas euras

Ryga (ELTA) – Estijos prezidentas Toom Hendrik Ilves sausio 2 d. atvyko į šiaurės Latvijos miestą Rūjieną, netoli Estijos sienos pasveikinti latvių ištokus į euro zoną. Jis kalbėjo, kad euro įvedimas skatins šalių tarpusavio bendradarbiavimą ir pasienio regionų plėtrą. Anot jo, pasienio zonoje gyvenantys asmenys dažniau apsipirks artimiausiuose kaimyninės šalies miestuose. Prieš tai, kai Prezidentas patraukė į parduotuvę įsigyti mėgstamų latviškų ledų, Latvijos ir

Estijos valstybių vadovai pasikeitė euro monetomis. Andris Berzinis padovanojo kolegai latviškų euro monetų komplektą, o T. H. Ilves – estiškų. T. H. Ilves pagyrė Latviją apsisprendus įsivesti eurą ir pareiškė, kad toks žingsnis turėtų padėti augti šalies eksportui. Jis nuramino Latvijos gyventojus: jie greit pripras prie naujosios valiutos, kaip priprato ir prie lato, kuris šalyje buvo įvestas prieš 21-erius metus. Estija eurą įsivedė 2011 m., o Lietuva tai ketina padaryti 2015 m.

Izraelis paleido 26 palestiniečius

Izraelis paleido kalintus palestiniečius. ELTA nuotr.

Tel Avivas (ELTA) – Izraelio valdžia pagal JAV tarpininkaujant sudarytą susitarimą dėl taikos derybų atnaujinimo į laisvę paleido 26 palestiniečius kalinius. Kalinius pasitiko džiūgaujanti minia Vakarų krante ir Gazoje. Palestiniečiai buvo nuteisti dėl nužudymo arba bandymo nužudyti prieš 1993 m. pasirašytą Oslo taikos sutartį ir atliko 19–28 metų jiems skirtas kalnimo bausmes. Numatyta, kad iš viso bus išlaisvinti 104 palestiniečių kaliniai. Palestiniečių autonomijos Prezidentas Mahmoud Abbas pasveikino laisvę atgavusius kalinius savo būstinėje Ramaloje ir pažadėjo toliau kovoti dėl ilgai kalinamų ir sergančių kalinių išlaisvinimo.

Baltijos erdvę saugos JAV kariai

Šiauliai (BNS) – Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Zokniuose, Šiaulių rajone, sausio 3 d. vyko NATO oro policijos misijos Baltijos valstybėse pasikeitimas. Keturis mėnesius Baltijos erdvę saugojusius Belgijos karius pakeitė Jungtinių Amerikos Valstijų kariai, patruliuosiantys su keturiais naikintuvais F-15 C „Eagle“. Prieš karių pasikeitimą krašto apsaugos ministras Juozas Olekas susitiko su Lietuvoje viešėjusiu JAV oro pajėgų Europoje vadavietės Ramšteine vadu generolu Frenk Gorenc ir aptarė NATO oro policijos misijos Baltijos šalyse aktualijas. JAV karinių oro pajėgų Europoje kariai NATO oro policijoje Baltijos valsty-

bėse dalyvaus ketvirtą kartą. Dabartinę amerikiečių pamainą, kurios dauguma atvyks iš nuolatinės vietos Jungtinėje Karalystėje, Lakenheath aviacijos bazės, sudaro daugiau nei 150 karių – lakūnai, technikai, medicinos personalas, palaikymo grupės, ryšių ir kitų sričių specialistai. Kariams, atvykstantiems iš JAV karinių oro pajėgų Europoje 48-osios naikintuvų grupės, tai bus trečioji misija. NATO šalys pradėjo siųsti savo karius ir naikintuvus saugoti Baltijos šalių oro erdvę nuo 2004 m. kovo mėnesio, kada Lietuva, Latvija ir Estija tapo NATO narėmis. Nuo to laiko NATO oro policijos misiją Baltijos valstybėse vykdė jau 14 šalių.

Lietuva pradėjo dirbti Jungtinių Tautų Taryboje

New Yorkas (BNS) – 2014 m. sausio pirmą dieną Lietuva pradėjo darbą Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, kuris truks dvejus metus. Narystė Taryboje suteikia ne tik progą betarpiškai dalyvauti pasaulio politikos procese, bet ir atveria galimybes siekti, jog tarptautiniuose santykiuose vis labiau išitvirtintų pagarbos žmogaus teisėms, demokratijai bei valstybių lygiateisiškumui principai. Tai ypač aktualu Lietuvai ir kitoms mažoms valstybėms, siekiančioms apginti savo teises ir interesus globaliame pasaulyje bei artimojoje kaimynystėje. Teisės viršenybės stiprinimas, konfliktų prevencija, civilių, ypač moterų ir vaikų, apsauga konfliktų zonose bei pagarba tarptautinės humanitarinės teisės normoms bus Lietuvos dėmesio centre per visą narystės Saugumo Taryboje laikotarpį. Lietuva taip pat sieks aktyviai prisidėti kovojant su seksualinio smurto kaip karo priemonės naudojimu, kels kibernetinio saugumo bei gamtinių išteklių konfliktuose klausimus.

lyje bei artimojoje kaimynystėje. Teisės viršenybės stiprinimas, konfliktų prevencija, civilių, ypač moterų ir vaikų, apsauga konfliktų zonose bei pagarba tarptautinės humanitarinės teisės normoms bus Lietuvos dėmesio centre per visą narystės Saugumo Taryboje laikotarpį. Lietuva taip pat sieks aktyviai prisidėti kovojant su seksualinio smurto kaip karo priemonės naudojimu, kels kibernetinio saugumo bei gamtinių išteklių konfliktuose klausimus.

Kodėl tai geriausias žaidimas pasaulyje

Su krepšiniu viskas aišku – tai, mūsų, lietuvių sportas, ir kiekvienas mes „išmanome“ jį geriau už pačius krepšinio trenerius. Bet štai užėjus kalbai apie amerikietišką futbolą, dažno mūsų ne tik kompetencija, bet ir elementarus susidomėjimas atsimuša į sieną. Galbūt, artėjant eiliniam Super Bowl Sunday, ją pramušti padės šis lietuvių žurnalisto straipsnis?

ANDRIUS TAPINAS

Kiekvieną kartą lankydamasis Amerikoje stebėjau matydamas, kaip smarkiai amerikiečiai yra išprotėję dėl „savojo“ futbolo. Kelis kartus bandžiau žiūrėti, bet likau nieko nesupratęs – aikštėje dvidešimt du šarvuoti ir šalmuoti vyrai tiesiog trenkdavosi vienas į kitą ir po to atsikeldavo, o tuos, kurie neatsikeldavo išnešdavo. Netgi beisbolas atrodė aiškesnis.

Bet viskas pasikeitė prieš dvejus metus, kai nusprendžiau, jog kaip sporto gerbėjas negali likti su tokia išsilavinimo spraga, persiskaiciau visokius „amerikietiškas futbolas žaliems“ gidus ir peržiūrėjau kelias rungtynes.

Iš pradžių nebuvo lengva – net ir suprantant taisykles amerikietiško futbolo žiūrėjimo *learning curve*. Žaidėjai vis dar bėgdavo, trenkdavosi vienas į kitą, o tu dažnai tik po pakartojimo suprasdava, kur yra kamuolys. Ko gero, tik dabar – po dvejų metų intensyvaus žiūrėjimo ir netgi perskaitytų knygų, kaip žiūrėti amerikietiško futbolo rungtynes, pradėdau matyti aikštę kitaip, pastebėti paskutinės sekundės taktinius pasikeitimus ir suprasti įvairių pozicijų žaidėjų priimtų sprendimų logiką. Jau seniai supratau, jog stereotipai apie šarvuotus mušeikas neteisingi, jog lyginti jį su regbiu ir sakyti, kad „regbis tai tikrų vyrų žaidimas, nes jie nebijo be šarvų eiti žaisti“, nėra jokio pagrindo.

Stebėdamas išskirtinio sudėtingumo šachmatų partijas, kuriose kaunasi ne tik gyvosios figūros, bet ir jas stumdantys treneriai, dar ir dar kartą įsitikinu, kad amerikietiškas futbolas yra geriausias sporto žaidimas pasaulyje.

Ir keliais punktais paaiškinsiu kodėl.

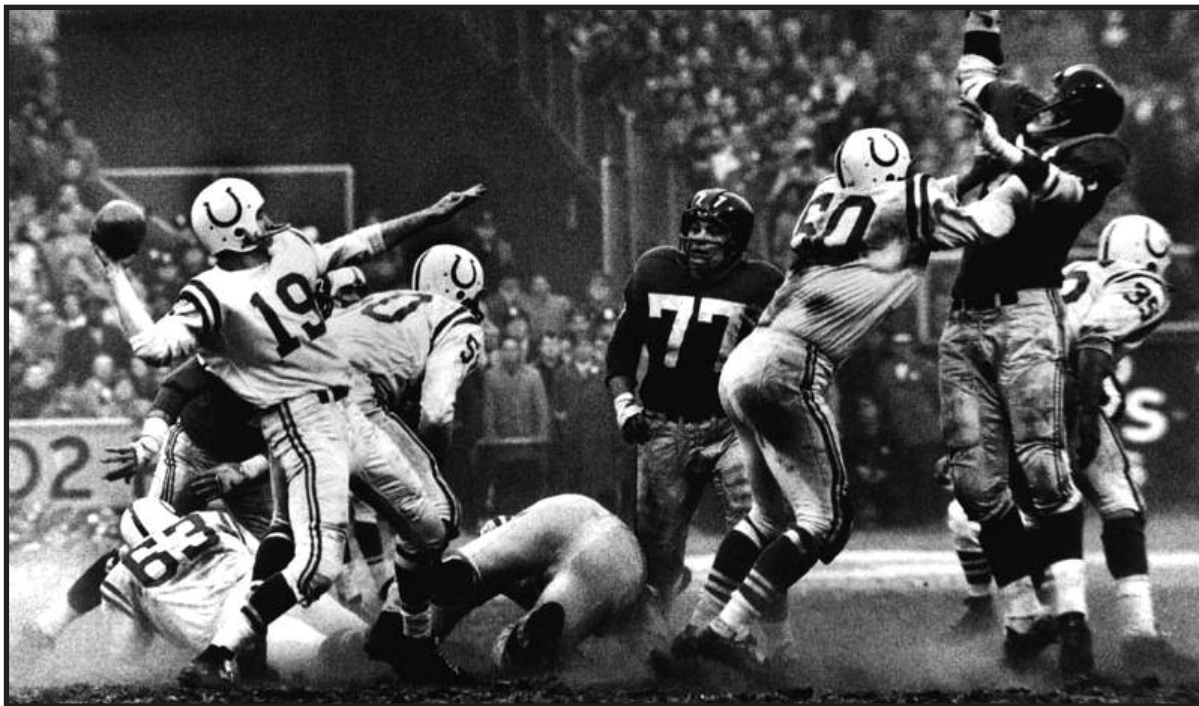
1. Žaidimo sudėtingumas ir gelmė

Jei sugebi įveikti pirmuosius barjerus ir pradėti orientuotis, kas ir kaip vyksta, amerikietiškas futbolas palengva tau atskleidžia savo žavesį ir strateginę gelmę. Įsivaizduokite, jog kiekviena komanda yra sudaryta iš trijų dalių – puolimo, gynybos ir specialiųjų žaidėjų – ir kiekviena komandos dalis turi savo taktikas ir užduotis. Gynėjai ir puolėjai skirstomi dar į kelias grupes, kurios irgi turi savo atskiras taktikas. Ir netgi konkrečios pozicijos žaidėjas gauna atskiras užduotis kiekvienai atskirai žaidimo fazei. Amerikietiškas futbolas yra *start-stop* žaidimas ir tuo skiriasi nuo vadinamųjų *total free flow* žaidimų kaip futbolas ar *control free flow* žaidimų kaip krepšinis, kuriuose veiksmas vyksta nenutrūkstant.

Amerikietiškame futbole viena žaidimo fazė trunka viso labo kelias sekundes, o po to komandos turi keturiasdešimt sekundžių pasiruošti kitai fazei. Sakysit, nuobodu? Jokiu būdu. Būtent per pasiruošimo fazę gali tiksliai suprasti, kokias taktines schemas vykdė komandos ir pamatyti, ką jos planuoja daryti kitos fazės metu.

Nežaidybinis veiksmas vyksta *non-stop*: keičiasi žaidėjai, vertikalia tvarka perduodama nurodymų hierarchija (nuo vyriausiojo trenerio iki kamuolio metiko arba *quarterback*), *quarterback* išdėsto pasirinktą taktinę schemą savo puolimui, gynyba mėgina suprasti, ko jiems tikėtis, vieni ruošiasi atakuoti *quarterback*, kiti saugoti savo aikštės zonas, puolimas staigiai keičia žaidėjų pozicijas aikštėje, gynyba reaguoja, *quarterbackas* priima paskutinės sekundės sprendimą, kuris gali visiškai išmušti gynybą iš vėžių. Ir visa tai vyksta per keliolika sekundžių iki tikrojo žaidimo pradžios, kai kamuolys atsiduria *quarterback* rankose. Lengva pasimesti? Taip, bet nepaprastai įdomu.

Daug ką pasako ir komandos apimty – joje yra

53 žaidėjai, per rungtynes pasirodo vidutiniškai 40-45. Vyriausiasis treneris turi tris koordinatorius, o šie savo ruožtu trenerius kiekvienai pozicijai. Iš viso komandą treniruoja 22 treneriai – kai kurie jų veiksmą stebi iš aukščiausio stadiono taško ir radijo ryšiu perduoda pastabas. Rungtynių metu aikštėje būna septyni teisėjai. Komanda vidutiniškai turi apie 100 skirtingų žaidimo schemų, iš kurių kiekvienose rungtynėse panaudoja apie 20–30.

2. Atvirumas technologijoms

Kol futbolo valdžia užsispyrusi kaip ožiai mėgina laikytis devynioliktame amžiuje sukurtų taisyklių ir neįsileidžia jokių naujovių, NFL ir amerikietiškas futbolas jas priima išskėstomis rankomis. Dėl to laimi ir žaidėjai, ir žiūrovai. Rungtynių metu *quarterback* ir pagrindiniai treneriai palaiko kontaktą radijo ryšio pagalba, perduoda vienas kitam nurodymus, o sirgalių užduotis stadione sukelti kuo daugiau triukšmo, kad priešininkų komandai būtų sunku susikalbėti. Įdomu dalykas – stadionas ūžia tada, kai atakuoja varžovai. Kai atakai ruošiasi saviškai stadione tylu ir tik po sėkmingos fazės visi pašoka ant kojų.

Technologijos padeda teisėjams. Treneriai turi teisę kelis kartus mesti iššūkį teisėjų sprendimams ir tuomet teisėjai susirenka specialioje būdėlėje ir peržiūri įvairiais kampais nufilmuotą epizodo vaizdo įrašą.

Na, o didžiausias malonumas žiūrovams – nei vienos sporto šakos transliacijoje nemačiau taip dirbančių režisierių ir kompiuterinės grafikos specialistų. Aikštėje realiu laiku brėžiamos kompiuterinės linijos, rodančios, ką turi padaryti puolančioji komanda, pakartojimuose režisieriai spėja nubraižyti linijas ir rodykles, padedančias žiūrovui susivokti, kokią taktiką naudojo abi komandos ir į kurį žaidėją reikia atkreipti dėmesį, o minutės pertraukėlių metu gauni tiek daug ir taip įdomiai „supjaustytos“ statistikos, kad belieka tik stebėtis televizijos brigadų išmone. Nenukenčia ir žiūrovai stadione – vaizdas rodomas ir kartojamas milžiniškuose ekranuose – *jumbotronuose*. Naujajame Dallas „Cowboys“ komandos stadione viršuje kabančio ekrano ilgis nei daug, nei mažai: šešiasdešimt metrų.

3. Varžybų sistema ir mirtinos detalės

Prisipažinkime, kiek dažnai mes liaujamės domėjėsi to sezono futbolo čempionatu, kai likus kokiems dvidešimčiai turų paaiškėja, jog čempionu šiemet bus „Real“. Kaip atbukina dėmesį reguliariojo NBA sezono rutina, kai komandos turi sužaisti daugiau kaip 80 rungtynių. Kaip mes beveik visada žinome, kurie du arba trys daugiausiai pinigų turintys klubai taps savo šalies čempionais ir tik kartą per dešimt ar penkiolika metų trenkia žaibas iš giedro dangaus.

Amerikietiškame futbole viso to nėra. Jo reguliarusis sezonas trumpas – vos keturi mėnesiai ir jo metu komandos sužaidžia tik šešiolika rungtynių. Ir kiekvienos jos aukso vertės. Atkrintamosios var-

žybos dar trumpesnės – vienos rungtynės ir arba tu keliauji į kitą etapą, arba tavo sezonas baigėsi. Ir, žinoma, *Superbowl*. Didžiausias sporto įvykis Jungtinėse Valstijose.

Iš 32 NFL komandų tu negali nuspėti, kuri taps čempione. Taip, visuomet yra keturi – penki favoritai, tačiau labai dažnai iššauna koks nors stiprus vidutiniokas ar apskritai „tamsusis arkliukas“. Amerikietiškame futbole tu negali nusipirkti sėkmės ir čempiono titulo – visos komandos turi algų kepurę ir kasmet silpniausios sustipėja gaudamos aukščiausius NFL naujokų *drafto* pasirinkimus.

Atsiranda šiek tiek loterijos elementų? Galbūt, bet kaip žiūrovas ir sirgalius aš visada geriau pasirinksiu tokią lygą, o ne čempionatą, kuriame jau dešimt metų yra tik du pretendentai į čempionų vardus, o likę aštuoniolika klubų atlieka statistų vaidmenį ir svarbūs tik vietiniai *derbiai* ar kovos dėl išlikimo lygoje.

Rungtynių svarba persiduoda ir į mikrolygmenį, kai kiekvienas sprendimas gali pakeisti jų eigą ir rezultatą. Kiekvienas – nuo išspiriamo kamuolio ir mažytės klaidos jį gaudant. Todėl ir atsiranda pozicijos, kurios iš pirmo žvilgsnio atrodo juokingos, pavyzdžiui, yra žaidėjas, kurio vienintelis darbas taisyklingai padėti kamuolį spiriančiajam. Juokinga? Visiškai ne. Tai yra chirurginio tikslumo reikalaujantis įgūdis, kadangi viskas vyksta per sekundės dalis ir centimetru ne ten padėjus kamuolį, spyris gali būti netikslus, prarasti taškai ir gal net pralaimėtos rungtynės ar prarastas visas sezonas. Ta nuolatinė tvyranti įtampa užburia.

4. Tradicijos ir požiūris į sirgalių

Dauguma šalių yra panašiai išprotėjusios dėl futbolo ar krepšinio kaip JAV gyventojai dėl savo amerikietiško futbolo ir NFL, tad čia nieko išskirtinio nėra. Kitoks yra pačių sirgalių, NFL vadovybės ir klubų požiūris.

NFL stadionuose nėra svečių komandos sirgaliams skirtų zonų, nėra tvorų ir ginkluotų apsauginių. Svečių sirgaliai susimaišo su namų komandos gerbėjais ir visiškai nesibaimina, kad juos iš stadiono išneš kojomis į priekį. Blogiausiai atveju jie sulauks geranoriškai pašiepiančių skanduočių, bet dažniausiai bus palikti ramybėje ar net pakviesti išgerti alaus.

Labai įdomi NFL tradicija – vadinamieji „tailgate parties“, kai sirgaliai geroai prieš rungtynes renkasi prie stadiono, pasistato kepsnines, čirškina mėsą, geria alų, mėtosi kamuoliu ir bendrauja tarpusavyje, pasitikdami savos ir svetimos komandos sirgalius. Kai kurie „tailgate“ organizatoriai netgi neina į stadioną, o rungtynes pažiūri per televizorių būdami šalia stadiono ir jausdami jo atmosferą. Sunku įsivaizduoti „Lech“ ir „Žalgirio“ sirgalius drauge kepančius mėsą, ar ne?

NFL lyga yra pinigų mašina ir to neslepia, todėl žiūrovams yra skiriamas ypatingas dėmesys, visų pirma šeimoms, kadangi lyga puikiai supranta, jog taip auginasi klientus ilgiems dešimtmečiams. Šei-

Nukelta į 13 psl.

Žaislų prekyvio šeimoje Kalėdos – kas savaitę

Bronius „Bruno“ Racevičius (gimė 1922 m. sausio 7 d. Telšiuose – mirė 1996 m. gegužės 5 d. Čikagoje) – netipiškas dypukas emigrantas. Nors Lietuvoje baigęs vairuotojo ir braižytojo kursus, visuomet turėjo verslininko gyslelę. Užklupus raudonarmiečiams, 1944 m. pasitraukė į Vakarus. Apsigyveno Kemptene, Vokietijoje. Dirbo vairuotoju, žaidė lietuvių krepšinio komandoje. Ten susipažino su Elena Šukauskaite, susituokė. Deja, gimdymo metu žmona, sirgusi cukralige, mirė. Bronius liko našlys su dviem dukromis – dvynėmis – Elena ir Danute.

Su penkiametėmis mergaitėmis 1950 metais Racevičius atkeliavo į JAV. Jis iškart atsidūrė Čikagoje. Pirmasis Broniaus darbas buvo „Schulze“ kepykloje. Paskui gavo darbą „Ford“ automobilių gamykloje. Po kiek laiko Racevičius išdrįso pasiskolinti porą tūkstančių dolerių. Čikagos pietvakaruose Archer gatvėje išsinuomavo nedidelės patalpas, skirtas parduotuvei. Tai buvo jo verslo Amerikoje pradžia.

Sykį, besisvečiuodamas pas siuntinių bendrovės savininką Vytautą Valantiną, Bronius susipažino su savo būsima antrąja žmona Janina Račkauskaite. Nors gimusi 1929 m. balandžio 9 d. Kaune, Janina visą tarpukarį praleido Švėkšnoje. Jos teta – žymioji pedagogė, ilgus metus emigracijoje dirbusi mokytoja, paskui inspektore, direktore Čikagos aukštesniojoje mokykloje, Lietuvos istorijos draugijos steigėja Alicija Rugytė.

1957 metais susituokusi porėlė sulaukė dviejų vaikų – dukros Irenos (gimusi 1960) bei sūnaus Andriaus (1964–2008).

Pas Racevičių būta visokiausių žaislų – ir lėlių Barbių, ir „Stanley Cup“ ledo ritulio bei „Go-cart“ žaidimų. Iš kairės: dukros Irena, Danutė ir Elena. Šalia lėlės – parduotuvės savininkas Bruno Racevičius. Čikaga, 1963 m. lapkričio 25 d. nuotrauka

Atkelta iš 1 psl.

Tai buvo prabanga

Pirmąją parduotuvę Racevičius atidarė 1956 metais ties Archer ir California gatvių sankryža Čikagoje. Šiandien nei našlė, nei dukra neatsimena pirmosios parduotuvės pavadinimo. Iš pradžių Bruno pradėjo prekiauti Vokietijoje gamintais baltais pintais vaikiškais vežimėliais, mat amerikietiški netiko europiečio emigranto skoniui. Janina šypsodamasi man pasakoja, kaip žmonėms tie vežimėliai patikdavo. „Sykį į parduotuvę pas Bruno užėina Irena Kirkuvienė – išgyrė, kokie jie gražūs ir vieną nusipirko...“, – prisimena ji. Neseniai skautų veikėja Sofija Jelionienė irgi prisiminė, kai 1956 metais savo naujagimei dukrelei Guodai pirko tokį vežimėlį. „Tas vokiškas ‘Streamliner’ tais laikais kainavo net 75 dol. Kai stumdavo jį gatvėmis, amerikietės motinos atsisukdavo, nustebdavo ir teiraudavosi, kur tokį šaunų vežimėlį išgijau?“, – sakė ji. Nesistebiu, kad tai buvo prabanga! Lietuviai emigrantai suprato europietišką kokybę, ir savo šeimoms, ypač vaikams, negailėjo brangiai kainuojančių užsienietiškų prekių.

Po poros trejeto metų Racevičius persikėlė į kitas, erdvesnes patalpas, adresu 3115 West 63 gatvėje. Pavadinimą savininkas atrinko paprastai, pasinaudojęs žmonos Janinos (Ninos) ir savo vardo inicialais: „N. & B. Juvenile Furniture“. Šiandien galime spėlioti, kad ir čia, kaip pirmose patalpose, vyravo vaikiški baldeliai bei vežimėliai.

Šeimininkas viską darė pats

„Visą laiką turėjome tik ‘station wagon’ automobilius. Tėvas važiuodavo į sandėlius, prigrūdavo kiek tik tilpdavo žaislų į mašiną“, – pasakoja Irena Racevičiūtė. Jau dešimtą rytą jis atrakinavo parduotuvės duris ir sunėsdavo atvežtas prekes. Po mokyklos ateidavo jo dvynės dukros Elena ir Danutė. Jos atlikdavo inventorizaciją, o jaunesnoji Irena tapo „sargu“. Tėvas įsakydavo stovėti parduotuvės gale ir stebėti, ar kas nors nepavogs prekęs, nesudaužys

žaislo. Jai tas „darbas“ nepatiko, nes ji jautė tarsi „šnipė“. „Ką man daryti, jei kas nors įvyks? Juk aš neturėjau net pagaliao“, – dabar juokiasi Irena. Tiesa, Bruno liepdavo vaikams atidžiai stebėti televizijoje rodomas reklamas. Jei kokį naują žaislą reklamudavo, jie privalėjo pasižymėti pavadinimą ir pranešti tėvui. Bruno iškart skambindavo savo tiekėjams ir užsakydavo parduotuvei naujausius žaislus. Jis turėjo verslininko išvalgą.

Anot Irenos, tėvas viską tvarkė pats – „he was a one man operation“. Keturiais metais jaunesnis jos brolis Andrius buvo pernelyg mažas išlieti į šeimos verslą.

Po prekystaliu, netoli kasos aparato, Bruno buvo įsijungęs nešiojamą televizorių – stebėdavo biržos naujienas. Atrodo, jog jis suprato, kur ir kaip pinigus investuoti. „Po Bruno mirties nustebom, kiek jis turėjo akcijų“, – prisiminė jo žmona Janina.

Vaikams – žaislai, suaugusiems – akcijos

Manau, kad kiti vaikai pavydėdavo Racevičiaus atžaloms, nes jie kiekvieną penktadienį gaudavo vis naują žaislą. „Pažaisdavome su jais dieną, kitą, nes žinojome, kad už savaitės gausime naują“, – prisimena Irena. Tačiau kitų vaikų pavydo nepajuto – atvirkščiai, nuolat sulaukdavo kvietimų į gimtadienius (aišku, tikintis, kad dovanėlė bus lėlė Barbė).

Kiek labiau nerimudavo Racevičių šeima per Kūčias. Visi giminės jau susirinkę prie stalo, o Bruno kaip nėra, taip ir nėra. Tekdavo jam parduotuvėje aptarnauti kiek vėluojančius „Kalėdų senelius“. Nors pavargęs, suprakaitavęs ir vėluodamas, Racevičius su šypsena ir didžiausiu dovanomis prikrautu maišu tą šventinį naktį vis tik sėkmingai atkeliudavo pas saviškius. Irena buvo dar mažytė, vos trejų, ketverių metų, kai „apsigyveno“ tėvelio parduotuvėje. Ji rodo nuotrauką, kurioje stovi šalia savo „dvimetės lėlės“. Aiškina, kad tuomet lėlių dydžiai buvo taikomis pagal vaiko ūgį. Mažylė tapo parduotuvės „inspektore“, nes

jai rūpėdavo visas dėžes atidaryti, o kas ten, o ten?.. Priminsiu, jog 2014 m. kovo mėnesį legendinei lėlei Barbei sukaks 55-eri. „Turėjau tuomet ką tik rinkoje pasirodžiusią Barbę, – nostalgiskai prisimena Irena. – Imdavau šratinuką ir pripiešdavau Barbei dar didesnes blakstienas bei papildomas kosmetikos. Visa mano spinta buvo prikrauta Barbių.“ Kai Irenai buvo kokie septyneri, „Mattel“ žaislų fabrikas sykį paskelbė akciją – gražinkite į parduotuvės senas Barbes, gausite naują. „Visi nešė tėčiui tas lėles – net su originaliu įpakavimu. Jeigu jis būtų nors vieną išsaugojęs, dabar turėčiau kolekcinį objektą kuris būtų vertas apie 20,000 dol.“, – mano Irena Racevičiūtė.

Lietuvis ir Marquette Parke lietuvis

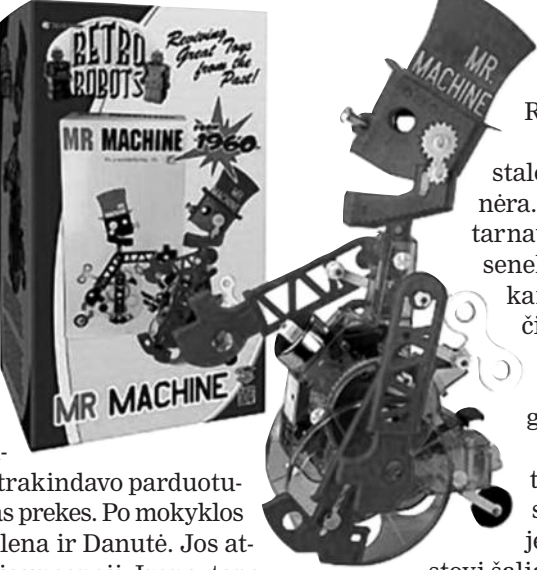
Net ir dabar Irena (jau Kazėnienė) susitinka su lietuviais bendraamžiais, kurie aiktelėja išgirde jos mergautinę pavardę. „Tai būtent tavo tėvas Racevičius turėjo parduotuvę Marquette Parke? Koks jis buvo griežtas! Neatidarinėk! Nejudink ir nečiupinėk!“ Šie parduotuvės savininko išpėjimai išliko dabar jau savo vaikąčius turinčių dypukų kartos vaikams.

Apie 20 proc. Racevičiaus klientūros sudarė lietuviai. „O su lietuviais būdavo visko. Prekė kainuoja 25 centai, o jie dar nuolaidos reikalaudavo,“ – atviravo Janina Racevičienė, o jos dukra pridūrė: „Lietuviai bandys dar įrodyti, kad jis tau malonę daro pirkdamas pas tave, o ne pas amerikietį.“

Galbūt todėl Racevičiaus žaislų parduotuvės skelbimų nerasdavome lietuviškoje spaudoje.

Paskutinė parduotuvė

Jos adresas – 2545 West 63rd gatvėje, tirštai lietuvių apgyventame Marquette Parke. Vadinosi „N & Nukelta į 15 psl.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

CHIRURGAJAI

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

GINEKOLOGIJA

RAMONA C. MARSH, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos susitarus

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOB, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

Apsilankykite „Draugo“
internetinėje
svetainėje
www.draugas.org

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363**SIŪLOME:**

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2014 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Speciali kelionė į Dainų ir Šokių šventę Lietuvoje 2014 m. 6/27 – 7/7
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite
www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas
Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

doleris.com

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjoms
kompanionėms ir namų ruo-
šos darbininkėms.

Galima gyventi kartu arba atvykti
į darbą ir išvykti.

Kreiptis:
ALL CARE
Employment Agency
Tel. 773-736-7900

Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje

www.draugas.org

„Surašymas“ Nr. 26 atsakymas

Pažymėtuose langeliuose: SNIEGUOLĖ.

„Draugo“ kryžiažodį „Surašymas“ Nr. 2š išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Jadvyga Savickas, Nashua, NH
Bronius Ziubrius, Chicago, IL

„Draugo“ sudoku Nr. 71

atsakymus atsiuntė:
Martin Taoras, Findlay, OH
B. Kasperavičienė, St. Petersburg, FL

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.
Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:
„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629–5589
arba el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918**

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**

■ Reikalinga smuiko mokytoja. **Tel. 708-527-2144.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

■ Moteris ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos, nevairuoja. **Tel. 773-797-8990.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 708-691-6996**

Geriausias žaidimas pasaulyje

Atkelta iš 1 psl.

mos stadione ir aplink jį turi jaustis patogiai ir saugiai (už žaidėjui išsprūdusi keiksmazodį NFL baudžia greitai ir griežtai), o futbolas turi tapti pramoga. Dėl to atsiranda *tailgate parties*, šokančios *cheerleaders*, žaidimai ir loterijos, muzikiniai orkestrai, virš stadiono praskrendantys kariniai naikintuvai (NFL palaiko labai glaudžius ryšius su kariškiais), mažųjų futbolineinkų pasirodymai ir kiti dalykai, kurie sukuria didelę šventę. Šventę, kuri to miesto stadione įvyksta tik aštuonis kartus per metus.

Sakysite, kad tai popsas ir popkornas? Sutinku. Bet vėlgi kas nau-dingiau ir smagiau – tokia šventė ar nerimo sukaustytas miestas ir mobili-žuoti riausių malšinimo pareigūnai?

5. Fantasy futbolas

Fantasy futbolas žaidžiamas ir Europoje, tačiau jo mastai Amerikoje pribloškia, apstulbina, pakerta kojas. Sistema labai paprasta – iš skirtingų komandų žaidėjų susidaro savąją *fantasy* komandą, žaidėjai vertinami taškais ir jeigu tavo komanda surenka daugiau taškų nei tavo *fantasy* lygos priešininko, tu laimi. Viskas. Vaikiškas žaidimas.

Tik Amerikoje (ir už jos ribų, kadangi dauguma *fantasy* futbolo lygų vyksta internete) jį žaidžia visi – net ir senatoriai, Kongreso nariai, Hollywoodo žvaigždės ar pats visagalis NFL komisaras. Manoma, kad vien Ame-rikoje *fantasy* futbolo žaidžia daugiau kaip dvidešimt milijonų žmonių, apie jį parašytos knygos tampa „New York Times“ bestseleriais, apie jį kuriami te-levizijos serialai ir netgi atsirado at-skira profesija – *fantasy* futbolo anali-

tikai.

Didžiausi interneto tinklalapiai – ESPN, CBS, Yahoo – investavo mili-jonus į pačią moderniausią *fantasy* futbolo programinę įrangą, kad pri-trauktų žaidėjus pas save, netgi tie-sioginių rungtynių metu per didžiuo-sius televizijos kanalus nuolatos bėga eilutės, informuojančios, kiek *fantasy* taškų šiuo metu turi surinkęs vienas ar kitas žaidėjas.

Kodėl *fantasy* futbolas toks popu-liarus? Tu gali pasijusti esąs komandos valdytojas, gali dalyvauti drafte ir pa-sirinkti svajonių komandą. *Fantasy* ly-goje gali žaisti tik su savo draugais dėl pagrindinio prizų – alaus bokalo arba mėginti laimėti tūkstantinius prizus, ta-čiau tu visuomet jausies esąs milžiniš-kos draugiškos bendruomenės dalis.

Fantasy futbolas turėjo ir didžiulę ekonominę naudą. Daugiau žmonių pradėjo domėtis ne tik ta komanda, už kurią serga, bet ir kitomis NFL ko-mandomis, kurių žaidėjai priklauso jų „fantasy lygai“, išaugo rungtynių žiū-rimumas, išaugo ir klubų pajamos už te-levizijos transliacijas.

Fantasy futbolo unikalumą ir svar-bą galima pabrėžti vienu faktu – prieš dviejus metus NFL įsakė klubams run-gtynių metu skelbti *fantasy* renkamus taškus per didžiuosius ekranus stadio-nuose, kad *fantasy* futbolo žaidėjai iš karto matytų, kaip jiems sekasi.

Tai beprotybė, bet labai smagi be-protybė.

Ir tai dar ne visi argumentai, bet mano pasiūlymas būtų labai paprastas ir aiškus – jei mėgstate sportą, atsi-kratykite nereikalingų stereotipų, pa-sižiūrėkite amerikietišką futbolo, pa-sigilinkite į jo niuansus ir galbūt tada pritarsite man, jog tai geriausias žai-dimas pasaulyje.

www.tapinas.lt

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.; Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

DĖMESIO!

Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė, o už suteiktą informaciją – atsilygin-siu. **Tel. 630-340-9604**

PRENUMERUOKIME

IR SKAITYKIME

„DRAUGĄ“!

„Draugą“ atminkime
savo testamente.

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

REAL ESTATE

Century 21
Accent Realty

10200 S. Cicero Ave.
Oak Lawn, Illinois 60453
Business: 708-423-9111
Fax: 708-423-9235
Cell: 708-945-9909
E-mail: astykuny@aol.com

ASTA T. MIKUNAS
Broker Associate

Profesionaliai ir sąžiningai patarnaujų įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemiesčiuose.

Trumpiems apsistojimams
išnuomojamas butas Vilniaus centre. Dėl informacijos skambinti Indrei,
tel.: (630) 243-6435

DRAUGAS 773-585-9500

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-556-6660
WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
BACK TO NATURE 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777
BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Siulome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Pietų Amerikos kultūroje šeima reiškė labai daug. Dar 1960-ųjų pradžioje Izidorius Šlapelio ainiai Patagonijoje garsėjo savo gerove ir ūkio bei kultūros laimėjimais. Jonas Šlapelis buvo išgarsėjęs latifundininkas Buena Vista vietovėje, Kazimieras Šlapelis valdė didelę vario kasyklą. Bonaventūras, Juozas, Povilas Šlapeliai taip pat buvo sėkmingi fermeriai. Prieš penkiasdešimt metų lietuvių kolonistų vaikai ir anūkai dar gerai kalbėjo lietuviškai.¹⁵⁹

Lietuvių spaudoje tuo metu pasirodo kai kurios užuominos apie emigraciją Pietų kryptimi. 1895 m. Varpas paskelbė apie emigracijos srautus. Žinoma, pirmiausiai į Šiaurės Ameriką.

Į kitas svieto šalis iškeliavo: laike taip vadinamos brazilinės epidemijos 1890–1891 į Braziliją nukeliavo (vežiojo tasyk dykai) apie 12 000 mūsiškių, bet beveik pusė jų sugrįžo, neilgai laukiant, atgal į Europą. Kurie iš jų išteko pinigų, tie negrįžo į tėvynę, bet atkakę į portus, išsipirko vietą ant laivų, keliaujančių į Šiaurės Ameriką. Teipogi daugiaus į kitus kraštus iškeliavo mūsiškių antroje pusėje 1892 m. (...) Daugelis mūsiškių tasyk iškeliavo į Argentiną, La Platą, Braziliją (mažiausiai), pietinę Apriką, o kas daugiaus pinigų turėjo, bandė keliaut net į Australiją (kelionė nuo Bremos į Melbourne [Melburnas] ir Sidney [Sidnėjus] kaštuoja 480 markių nuo žmogaus), bet kad čia išlygos uždarbis buvo niekiausias, teip kad į tą tarpą vietinės valdžios nežinodamos, ką daryti su vietiniais be darbo esančiais darbininkais, neturinčiais nė gyvenimo, nė valgio, pasamdė laivą ir išsiundė bado išvargintus darbininkus į Urugvajų...¹⁶⁰

Lietuvių laikraščiuose šmėstelėje istorijos, kuriose skaičiai yra labai apytikriai, tikrovė ir gandai savotiškai sumišę kūrė nepaprastų nuotykių koloritą, kvapą gniaužiantys vargai ir pavojai keitėsi vietomis, vis tik leidžia suvokti, kad lietuvių pasaulio ribos ir naujų plotų atsiradimas virtualiame diasporos žemėlapyje sparčiai keitėsi. Varpas šiek tiek detalizavo ir Pietų Amerikos lietuviško atradinėjimo istoriją:

Ne ką lengvesniame būvyje atsirado ir tie, kurie iškeliavo į Braziliją (dykai jau nevežiojo, bet už kelionę nuo

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

49

Bremos iki Rio de Janeiro [Rio de Žaneiras], Santos ar Bahia reikėjo mokėti po 125 markes), Argentiną ar La Platą (kelionė kaštuoja 175 markes) visi mūsiškiai bernauja čia po haciendas (?) už menką užmokestį, nes įrengti ką nors sau trūksta jiems pinigų.¹⁶¹

Iš ankstyvosios Brazilijos džiunglių kolonizavimo istorijos mus taip pat pasiekia ir kiti – padriki, tačiau nepaprastai spalvingi liudijimai. Daugelis lietuvių kolonistų, 1888 m. išsilaipinusių Porto Alegreje, pagrįstai išvaizdavo laisvas žemes miškingose Pietų Rio Grandės erdvėse. Buvo begaliniai miškai, buvo ir laisvų žemių, nes nei ankstesni kolonizatoriai portugalai, nei Brazilijos imperijos valdžia jokių teisių čiabuviams nepripažino. Baltieji, padedami valdžios, visa jėga įgyvendino kolonizaciją senųjų guarani indėnų sąskaita. Tai vis dar buvo laikai, kuomet valdžios (o ir daugelio kolonistų) akyse nužudyti indėną buvo tas pats, kas sumedžioti laukinį žvėrį. Lietuviai taip pat visą šią neteisybę regėjo.

Nors ankstyvoji lietuvių imigra-

cijos banga nepaliko ryškesnių pėdsakų, o susimaišė tiek su dešimterio-pai didesnėmis lenkų ar vokiečių kolonijomis, tačiau laimingo nutikimo dėka mus pasiekė išpūdingi vokiečių jėzuitų misionieriaus Jose von Lassberg, SJ laišakai, saugomi Porto Alegreje Jėzuitų provincijos archyve. Aristokratiškos kilmės kunigas, poliglotas į imigrantų pasaulį pasinėrė dar 1886–1895 m., dėstydamas Ditton Hall mokykloje, Anglijoje, kanonų teisę. Mat Romoje buvo įgijęs šios srities doktoratą. Jėzuitų tradicija pasakoja, kad jau tuo metu būsimasis misionierius rūpinosi tais, kuriems Didžioji Britanija buvo laikinoji stotelė pakeliui į Ameriką. Nežinia kodėl, bet jis itin mylėjo Vidurio Rytų Europos ieseivius, domėjosi vengrais, lenkais, slovakai, lietuviais. Mokėjo visas tas kalbas. Atrodo, kad lietuviai buvo jam itin įdomi emigrantų grupė, nes ji jo laiškuose susilaukė daug simpatijų.

Jose von Lassberg pradėjo savo Pietų kontinento misionieriaus darbą pačioje 1897 m. pabaigoje, nesyk suko-ręs didelį kelią ieškodamas tų, kuriems buvo pašventęs savo misiją – pirmiausia lenkų ir lietuvių. Leiskime jam pačiam laiškų žodžiais papasakoti apie tuos lietuvius, kuriuos jis sutiko tropinių miškų tankmėse:

Guapore [Gvaporė] vietovės lietuviai nepaprastai džiaugėsi, kad jie pirmą kartą šventė Mišias ir apeigas lietuviškai, giliuose miškuose.

Jie beveik visi yra varguoliai (vokiečių kalba „arme Schlucker“); nes kai kurie atvykę tik prieš keletą mėnesių iš Vilniaus gubernijos. Beveik visi su šeimomis gyvena naujai gimusios vilos (gyvenvietės, sodybos – Guapore)

pastogėse, kol vyrai stato laikinas trobas miško gilumoje. Kokios žavingos lietuvių liaudies dainos. Tai nepaprastas ir skirtingas grožis, kuris užburia visus.

Pirmąją sekmadienį popiet, apie trečią val. ir 45 min. užėjo smarkios liūtys. Skubėjau pastogės medinėje koplyčioje. Beveik visa – taip sakant – šventyklėlė buvo vandeniui patvinusi. Net stogas pakilo, vienas skersinis lūžo, lenkai iš išgąsčio pradėjo šaukti ir viena lenkė bematant puolė ant žemės. Bet lietuvių stiprios figūros liko lyg tvirtai žemėje pasodintos, ir visai nesijaudindami toliau giedojo rožančių.

Vėliau aplankiau naujai pradėtą lietuvių ir lenkų koloniją. Ten yra taip vadinamas „karališkasis kelias“ (originalė italų kalba „strada reale“), kuris perkerta miškus. Sakoma, kad jis siekia Passo Fundo [Paso Fundas] vietovę. Bet kelią sunku įžiūrėti (...) Iš kairės ir dešinės yra išmatuotos kolonijos apie 250 metrų pločio ir 1 000 metrų ilgio.

Buvau atvėręs savo buveinę apie aštuonias dienas šio „karališkojo kelio“ pradžioje, prie kurio įsikūrė italai, lenkai, vokiečiai, kroatai, rutenai ir lietuviai: nelaimingas tautų mišinys. Toks mišinys niekad neneša gero Kolonijoje...¹⁶²

Tokių kolonijų, kur susispietė nelaimingas tautų mišinys, buvo šimtai ir tūkstančiai. Europa nebegalėjo išmaitinti savo vaikų, o Brazilija nepaisant visų gamtos ir žmogaus prigimties kliūčių stengėsi iš gamtos stichijos išsiveržti į Vakarų civilizacijos viešpatiją. XIX a. pabaigoje laukinių miškų begalybė vienaip matėsi politikų ir keliautojų braižomuose žemėlapiuose, kuriuose vis labiau užsitraukdavo baltosios dėmės. Vis mažiau liko plotų, kurių nebūtų aprėpę vakariečių akys, ir plotų, kurie nebūtų prieinami kolonistams. Šiandien Pietų Rio Grandės, Santa Katarinos, Paranos, San Paulo valstijų peizažas nieko panašaus nebeprimena. Nepaprasto permainų greičio šimtmetis atsispindi nebent muziejų ekspozicijose, arba mokslininkų užrašuose. Štai vienas iš tokių atminties krislių, kuriame atsispindi ir lietuvių vargai:

Ijui upės pakraščiais (Urugvai intakas) nusitęsia didingi miškai. 1889 m. buvo paskirstyta 1,000 kolonijų ir jau po metų, 1890 m. atvyko 25 lietuviai, pirmieji dabartinio Ijui miesto gyventojai, jie pėsčiomis pasiekė Ijui miškus, kur ir kūrė dabartinio miesto pradžią. Gyvenimas buvo labai sunkus ir pavojingas, tačiau nugalėję visus sunkumus 1890 spalio 19 buvo įsteigtas šis miestelis, susidaręs iš 30 mūrinių namų, kiti gi iš bambuko ir molio sudrėbti. Apsigyveno čia daug lenkų...¹⁶³

159. Michelonas, Stasius. *Lietuvių išeivija Amerikoje*, p. 461.

160. Kas daugiausia naudojo iš išeivystės lietuvių. Varpas, 1895 m. rugsėjis–spalis, nr. 9–10, p. 137.

161. Ten pat.

162. Cit. iš Rabuske, Arthur SJ. Apie pirmuosius Rio Grande do Sul lietuvius. In: (red. Saulaitis, Antanas) *Lietuvių imigracijos Brazilijon penkiasdešimtmetis. 1926–1976*, p. 26.

163. Cit. iš straipsnio (Cuber, Antoni. Nas Margens do Uruguai. Muzeo Antropologico Diretor Pestana, Ijui, RS, 1975) fragmento, paskelbto *Lietuvių imigracijos Brazilijon penkiasdešimtmetis* (red. Saulaitis, Antanas). 1926–1976, p. 29.

12-os advokatų komanda Ilgametė patirtis Lietuviškai kalbantys profesionalai			
Nekilnojamas turtas			
Įmonių ir komercinė teisė			
Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje			
Atstovavimas teismuose			
BOODELL & DOMANSKIS, LLC			
Adomas Siudika Teisininkas (312) 938-4909 asiudika@boodlaw.com	Audra P. Karalius Advokate (312) 219-8540 akaralius@boodlaw.com	A. Rimas Domanskis Advokatas (312) 540-1075 domanskis@boodlaw.com	Dainius R. Dumbrys Advokatas (312) 938-4905 ddumbrys@boodlaw.com
353 N. Clark Street Suite 1800 Chicago, IL 60654 Fax: (312) 540-1162 www.boodlaw.com			

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

A † A

APOLONIJA ANDRAŠIŪNIENĖ
JACEVIČIŪTĖ

Mirė 2013 m. gruodžio 16 d. 6:30 val. ryto.
Gyveno Orland Park, IL, anksčiau Milwaukee, WI ir Hot Springs, AK.
Gimė 1920 m. vasario 9 d. Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Troškūnuose.
Nuliūdę liko: brolis Vytautas, artimi giminės bei krikšto vaikai.
A. a. Apolonija bus pašarvota šeštadienį, sausio 4 d. nuo 10 val. ryto iki 11 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th st, Lemont, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Kalėdos – kas savaitę

Atkelta iš 11 psl.

B Baby Furniture and Toys”. Bruno nutarė pastatą pirkti, nes kitaip brangi nuoma surytų visas pajamas. Vienoje parduotuvės pusėje buvo išstatyti vaikų vežimėliai, lovelės, spintelės, kiti baldeliai, dviračiai, o kitoje buvo prekiaujama žaislais.

Žmona parduotuvėje nesimaišydavo. Tai buvo tik vyro valda, mat jinau nuo ankstyvo ryto dirbo Švento Kryžiaus ligoninės laboratorijoje (Janina buvo baigusi flebotomiją). Tik retsykais, kai Bruno išvykdavo valandžiukei kitai pasiimti iš sandėlio prekių, ponia Racevičienė pavaduodavo vyrą. „Melsdavausi, kad tik tuo laiku neatsirastu pirkėjų”, – juokiasi jinau.

„Parduotuvę jis uždarė 1978 metais, kai aš baigiau gimnaziją”, – tvirtina dukra Irena. O kodėl Bruno nutarė likviduoti savo parduotuvę? „Atsirado Zayre’s, K-Mart, kitos vietos, pagaliau ir maisto parduotuvės pradėjo prekiauti žaislais”, – pripažino žmona Janina. Galop, kaip tik tais pačiais metais atsirado „Toys R Us”. Šis milžinas galutinai pribagė mažuosius verslininkus, – tokius kaip „N.& B. Baby Furniture and Toys” savininką lietuvį emigrantą Bruno Racevičių.

Gimę verslininkais

Bruno buvo energingas. Nors sekmadienis yra šventadienis (bent lietuviai), ir Racevičiaus parduotuvė nedirbo, Bruno sukraudavo žaislus į savo

„station wagon” ir prekiaudavo blusų turguje šalia Zayre’s. Šeimos nariai šiandien tvirtina, kad jis, ko gero, turguje parduodavo daugiau per tą vieną dieną nei per ištisą savaitę tupėdamas parduotuvėje.

Užbaigęs žaislų verslą, Bruno vis tiek nerimavo. Jis pradėjo pirkti nuosavybes. Anot dukros – „lūšnas”, niekam nevertus pastatus, pavyzdžiui Brighton Parke. Suremontuodavo, išdažydavo ir išnuomodavo. Vėliau, išlaikęs nekilnojamo turto agento egzaminus, pradėjo bendrauti su Baliu Budraičiu ir pardavinėti namus.

Baigdamas mūsų pokalbį klausiau Irenos Kazėnienės: „Tai gal tu paveldėjai savo tėvo verslingumo gyslę”? Ji prisipažino, kad gal ir taip: „Jei-gu nori, kad būtų gerai, turi daryti pats”. Pradžioje Irena dirbo žymioje Čikagos „Leo Burnett” reklamos agentūroje, paskui septynerius metus šalia Oak Parko su vyru Kėstu turėjo restoraną. Nors iš tėvo paveldėjo tą „pirkti, ne nuomoti”, iš pradžių pasibaisėjo užėjusi į būsimą savo restorano pastatą. „Kaip galima įkurti verslą tokioje siaubingoje aplinkoje?” – klausė duktė. O protingasis Bruno saliamoniškai atsakė: „Niekio čia blogo. Užpakliuosime. Išdažysime. Viskas bus tvarkoj.”

Dabar Irena su savo vyru turi keletą daugiabučių pastatų Berwyne. Kaip liaudyje sakoma, „obuolys nuo obels netoli nurieda” arba „o jūs, vaikai, taip darykit, kaip tėvelis daro...” Tai, aišku, ne Barbių verslas, bet visgi – verslas.

A † A

ALBINA GAVELIENĖ
DUMBLIAUSKAITĖ

Mirė 2013 m. gruodžio 25 d. 3:58 val. p. p.
Gyveno Lemont, IL, anksčiau Collinsville, IL.
Gimė 1919 m. sausio 19 d. Alytuje, Lietuvoje.
Nuliūdę liko: duktė Marija Gavelis; duktė Ramunė Sadauskienė su vyru Zigmū; anūkai Brigitte Gillespie, Kenneth Gillespie su žmona Neetu, Viktorija Sadauskas, Justin Sadauskas su žmona Kathryn ir vaikai William ir Alexandra bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.
A. a. Albina buvo žmona a. a. dr. Vytauto.
Velionė buvo pašarvota penktadienį, sausio 3 d. nuo 10 val. ryto iki 11 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont, kurioje 11 val. ryto aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Albina buvo palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus pasimelsti už jos sielą.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com,

A † A

Mindaugui Putrimui

mirus, reiškiam gilią užuojautą
žmonai Sofijai, sūnums prelatui Edmundui
ir Jonui su šeima, giminėms ir artimiesiems.

AMERIKOS LIETUVIŲ
ROMOS KATALIKŲ FEDERACIJA

A † A

MAMYTEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukrą, JC kontrolės komisijos narę LILĘ GELAŽYTĘ-KERELIS ir vyrą ALBERTĄ, jų šeimą bei visus giminės ir artimuosius.

Jaunimo centro taryba ir valdyba

ALLIANCE – GAIDAS – DAIMID
FUNERAL HOME

4330 S. California Ave, Chicago, IL 60632
Priešais Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią
773-523-0440 Call us 1st

Stanislaw Krozel Licensed Funeral Director Since 1993

Atnaujintos salės. Skubiais atvejais ir dėl kitų vietovių skambinkite 24 val. per parą.
Kremavimas, pašarvojimas tą pačią dieną ir 1 nakties tradicinio šarvojimo paketas.

PETKUS & SON

FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO, 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Sekmadienį, sausio 5 d., į Eucharistijos šventimą 10 val. r.** Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632) iš tolimų Rytų atvyksta Trys Karaliai. Jie pasidalins su visais savo išminčiais žodžiais apie kūdikėlį Jėzų. Šv. Mišias atnašaus kunigas Jaunius Kelpšas. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius trečiadienį, sausio 8 d., 1 val. p. p.** kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysite istorinių ir geografinių filmų pynę apie Klaipėdos krašto

Šilutės miestą ir vaizdingus jo apylinkių lietuvininkų ir kuršių pamarius.

■ **Sausio 10 d., penktadienį, 6:30 val.** v. Lietuvių verslininkų sambūris (Lithuanian Chamber of Commerce) kviečia į renginį „Kaip pradėti verslą Amerikoje“ Balzeko muziejuje, 6500 South Pulaski Road, Chicago IL 60629. Dalyvaus advokatas Vytenis Kirvelaitis, dirbantis bendrovėje „Grant Thornton LLP“. Kviečiami dalyvauti nariai, verslininkai, o ypač tie, kas domisi naujo verslo pradėjimo galimybėmis.

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA

(310) 828-7095
info@clcu.org

1.75% 3 Metų CD
2.00% 3 Metų IRA CD

Valdžios apdrausta iki \$250,000

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**THE LAW
OFFICE OF
ANDRIUS
SPOKAS**

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

**PRENUMERUOKIME
IR SKAITYKIME**
„DRAUGĄ“!
Apsilankykite
„Draugo“ internetinėje
svetainėje
www.draugas.org

**TIK
\$35**
pirmiems metams

DRAUGAS NEWS
Naujas mėnesinis laikraštis
angliškai skaitantiems

**Prenumeruokite sau, savo vaikams,
draugams, vaikaičiams!**

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas, Valstija Zip _____
El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

Šventų Kalėdų ir Naujųjų metų proga nuoširdžiai sveikinu mielus gimines, draugus ir pažįstamus. Naujieji metai tebūna sveiki ir laimingi.

Adelė Lietuvninkienė
Lemont, IL

2013 – APLINK PASAULĮ

Fotonaujienų agentūra EPA pateikė geriausias
2013 metų nuotraukas.

Čestochovos miniatiūrų parke, Lenkijoje, pastatyta didžiausia pasaulyje popiežiaus Jono Pauliaus II statula. Jos aukštis siekia 14 metrų.

Neregėtai smarkaus taifūno nusiaubtų Filipinų gyventojams labai trūko maisto, vandens ir būtiniausių daiktų.

Fotostudijoje Oldenbuge (Vokietija) – neįprasta klientė.

HOME MADE EUROPEAN CUISINE
Dine-In Carry-Out Banquets Catering

Monday	closed
Tue - Fri	10am - 8pm
Saturday	10am - 4pm
Sunday	11am - 5pm

6551 South Cass Ave.
Westmont, IL 60559

630 964 7882

„Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti vargingai gyvenantiems vaikams ir studentams Lietuvoje. Aukojo: William ir Susan Dowling **\$250** a.a. Algio Kaupo atminimui; dr. Arūnas ir Irena Draugeliai **\$200**, Zaneta Cibrilėnaitė **\$25**, Rosemarie Ignash **\$8**, Microsoft Matching Gift **\$120**, Vytautas Kazlauskas **\$75**; parama konkrečiam vaikui dr. Nijolė Bražėnaitė Paronetto **\$720**, dr. Kastytis Jucas **\$720**, William Saunders **\$90**, Birutė Pocienė **\$360**, Raminta Marchertienė **\$50**, Edward ir Deborah Chesna **\$360**. Labai ačiū. „Saulutė“ (Sunlight Orphan Aid“), 414 Freehauf St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-6435, el. paštas: indretijunelis@sbcglobal.net